

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, október 18.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelkek: Az iparosok kívánságai.
A képviselőház ülése.
A bár tábornokok Berlinben.
Négy sikkasztás.
Isgató beszéd a katolikus nagygyűlésen.
Weitzer János vagyona.
Verekedő jegyző.
A családirtó bűnpöre.
Az elrajzolt bankó.
Friss Ujságok harcra.
A hegyaljai villamos.
Lunyevicna!
Hamis bizonyítványok.
Tárca: A házasságközvetítő felesége. Irta: Ufferth József.
Csarnok: Jegyzetek az aradi vár ostromáról. Irta: Galsai Kovács Ernő.

Az iparosok kívánságai.

Arad, október 17.

Kongresszusra gyűlnek össze Nagyváradon vasárnap az ország iparosai, kik sok fontos ügyet fognak megvitatni. Hogy mily eszméknek kell vezetni a tanácskozókat, arra nézve érdekesen nyilatkozik a kongresszuson résztvevő Gelléri Mór, az országos iparegyesület elnöke, ki a gyűlés feladatairól és az iparosok kívánalmairól a következőket mondja:

Az iparosok mozgalmi harminc évvel ezelőtt kezdődtek. Az első nagy gyűlést 1872-ben tartották Budapesten, melynek főcélja volt, hogy sorompóba szálljanak az ipartörvény ellen, amely a céheket eltörölte. Az iparosok körömszakadtig ra-

gaszkodtak a régi céhrendszerhez, s azt hitték, hogy az iparszabadság biztosításával teljesen tönkremennek. Védekezésükhöz megragadtak minden eszközt, még a királyhoz is el akartak menni, de odáig már nem jutottak el, összefoglalták kívánalmaikat öt pontban, amelyek közt ott volt az önálló vámterület is, valamint a helyes vasuti- és tarifa-politika.

A törvény két hónappal később létrejött s akkor megkezdődött a harc az iparszabadság ellen, s míg aztán meghozták az 1884-iki XVII. törvénycikket. Az ugynevezett új ipartörvényt, amely már némileg hajlik az iparosok kívánalmai felé. Ez az új törvény elfogadja a képesítés elvét, kötelezővé teszi a társulás elvét, de ezek a szép elvek csak a papíron maradtak s a gyakorlatban sem érvényesültek úgy, ahogy azt az iparosok kívánják. Hiányzik az iparosok védelme a kontárok ellen, szabadjára engedték a tisztességtelen versenyt.

De legnagyobb baj, hogy a kis iparosokra súlyosan nehezedik a közös vámterület, vagyis az osztrákok óriás konkurenciája, amely őket csaknem agyonnyomja, s egyes iparágakat teljesen leigáz. Hiszen tudjuk, hogy a kész ruha, kész cipő, kész butor özönével árad be a Lajtán túlról: szóval a legtöbb olyan cikk, amit a kisiparosok csinálnak. Mindez olyan baj, amely arra indítja az iparosokat, hogy érdekeik védelmében ne tegyék le a fegyvert.

Az iparosokat a gyakorlat arra tanította, hogy rendületlenül ragaszkodjanak az önálló vámterülethez, amelynek létrejöttétől viszonyaik konszolidálódását, jobbra fordulását várják: s remélik, hogy akkor nem ily egészségtelen, de sokkal szolidabb versenynyel kellene küzdeniök. — Ezért követelik továbbá, hogy csak az lehessen iparos, aki mesterségét becsületesen megtanulta; s ezért követelik a házalás, vándoripar, fegyencipar vásárolás ügyeinek rendezését, abban a jogos és alapos föltevésben, hogy mindezek mellett existenciális föltételeik kedvezőbbé alakulnának, amire nagy szükség is van, mert hisz szomorú tény, hogy iparosainknak ma elég okuk van a panaszkodásra.

Az országos kongresszus emellett az iparosok saját dolgaival is foglalkozik. Rendezni akarják a nyugdíjügyet, szorgalmazzák az iparosok hatásosabb képviselését az országgyűlésen, a város és a vármegye törvényhatóságában, valamint minden társadalmi faktornál. Méltán követelik a helyi ipar támogatását, kivált pedig az iparoktatás reformját s a tanonegy rendezését, nemkülönben a munkaközvetítés országos szabályozását. Szóval a kongresszus anyaga ugyancsak bő, missziója igen nagy és fontos.

A közvélemény, mely bizonyára élénken érdeklődik a sok bajjal vívó iparosság mozgalmi iránt, beláthatja, hogy az iparosok nem kívánnak lehetetlenségeket. Kívánságaik közt vannak egyes rész-

TÁRCA

A házasságközvetítő felesége.

Irta: Ufferth József.

Hisznek-e Önök, tisztelt hölgyeim és uraim a házasságközvetítés előnyös voltában? Erre a feltett kérdésre száz közül nyolcvanban bizonyára igenlő választ adnak. A házasságközvetítés szakembereire nagy szükség van. Ha vannak szakemberek, a cipő, ruha és ablaktisztítás terén, miért ne lehetnének akkor a fenti fontos szerepet betöltők között is. Fontos a szó legszorosabb értelmében véve. Az emberek életében, mint tudjuk, a szív játsza a legfontosabb szerepet. Tessék tehát elképzelni, hogy hány fontos szerepet tölt be a házasságközvetítő, ki a szívek tömkelegével foglalkozik?

De hogy a dologra térjek, megakarom írni, hogy lettem én házasságközvetítő?

Négy évvel ezelőtt történt.

Akkoriban még, — sajnos, hogy ma már megint, — én is a házasulandók létszámába tartoztam, mi sem természetesebb tehát, mint hogy jobb ügyhöz méltó buzgósággal, böngésztem naponta a lapok összes apró és óriás hirdetéseit.

Egy nap aztán szerencsecsillagomat vélem feltűnni a láthatáron. Az ujságban ugyanis a következő elég elmés hirdetemény öltött szemembe:

A t. c. házasulandókat, bátorkodom figyel-

meztetni, miszerint a modern előrehaladás folytán, a legboldogabb házasságok ezentúl, nem az égben, hanem Sztémkó Dániel házasságközvetítő irodájában Kis-Pipa-utca 8 sz, az udvarban balra köttetnek. Menyasszonyok, illetve vőlegények minden árban és rangon rak-táron tartatnak. Nem tetszöt íszívesen kicserélek vagy a pénzt visszadom, tehát nincs kockázat.

Éppen kapóra jött ez nekem. Egy percet sem vesztegetve rohantam a kis Pipa-utca-ba a legboldogabb házasságkötések jelenlegi tartózkodási helyét felkeresni.

Talán felesleges említenem, hogy a Kis Pipa-utcának annyi köze van a kis pipához, mint akár a Nagy Pipa-utcának a nagyhoz.

A Kis Pipa-utca megfelelő házat annál könnyebben megtaláltam, minthogy az egész utca tizenkét házból állott.

E helyen be kell vallanom, hogy a leírás pontossága ellen semminemű kifogást sem lehetett felhozni, mert alig vettem az udvarban balra egy pillantást, már is megakadt szemem Sztémkó ur hatalmas cégtábláján, mely rendithetetlen nyugalommal himbálódzott, körülbelül egy emelet magasságban.

Minden jel arra mutatott, s ezt különösen az íróasztalon költői rendtelenségben heverő levelek nagy száma látszott igazolni, hogy nagyon kevesen szokták e boldog tanyát felkeresni, elegendőnek tartván szívbeli ügyeiket, a posta lelkismeretére bízni.

Az irodában egy szőke, 20—22 évesnek látszó, fiatal asszony fogadott. A kölcsönös be-

mutakozásnál megtudtam, hogy Sztémkó ur felesége. Később megtudtam azt is, hogy nemcsak felesége, hanem egyúttal titkos, illetve csendes társa is, mert férje távollétében, ki egész nap klienseihez szaladgál, ő vezeti az üzletet.

Különösen ez utóbbinak rendkívül megörültem. Utóvégre is jobb, ha egy asszony tartja kezében szívbeli összeköttetéseinket, mintha egy férfira bizzuk.

Eleinte közömbös dolgokról beszélgettünk. Mindenről, csak éppen házasságunkról nem. Végre azonban egy veszedelmes bókot mondtam, a mely bókért ma napjában kétszer átkozom magamat. Kérdésére ugyanis, hogy melyek igényeim, a menyasszonyra vonatkozólag, ezt feleltem.

— Rendelkezzék némi hozománnyal s szépség tekintetében közelítse meg Nagysádat.

Merően rámnézett. Én pedig egy tizenlét esztendő bakfishoz is beillő szemérmelenséggel elpirultam. Sejtettem, hogy ez a könnyelmű bók nagy befojással lesz egész életemre. S ez a gondolat nagyon lehangolt. Nem is beszéltem aztán másról, mint üzleti ügyekről.

— Hányad osztályu menyasszonyt óhajt Uraságod? — kérdé, egy nagy könyv társaságában térvén vissza.

Önkénytelenül is kalapom után nyultam. Eszembe jutott ugyanis egy francia bohózat, melyben a házasság közvetítő erkölcsök szerint osztályozza a hölgyeket. — Megkülönböztet első, másod és harmadrendű erényeket.

letek, amelyek talán retrograd irányúak, de ezt a gyakorlat parancsolja. Általában kívánalmak olyanok, melyeket az állam nagy részben minden áldozat nélkül teljesíthet. Az állam erre hajlandó is, de az iparosoknak mindig szemük előtt lebegjen az, hogy helyzetük akkor fog igazán jobbra fordulni, ha maguk is megtesznek mindent, amit a modern haladás megkövetel. Ilyen például a szövekezetek alakítása, amely a kisiparosoknak lehetővé teszi a hitelnyerést, a jó és olcsó anyagok beszerzését, modern szerszámok és gépek alkalmazását, szóval minden segédeszközök igénybevévését, amelyek képessé teszik őket, hogy az állam és a társadalom tevékenysége mellett az önsegélyezésre, önmaguk vállalt iparkodására is szükség van.

Az osztrák igazságügyminiszter lemondása. Bécsből táviratozzák: *Spens-Boden* báró igazságügyi miniszter ma átnyújtotta a királynak lemondását s a felség azt elfogadta, egyúttal a távozó minisztert a *Lipót-rend nagykeresztjével* tüntette ki. A minisztérium ideiglenes vezetésével *Körber* Ernő dr. miniszterelnököt bizta meg a király.

Változás a főrendek között. A főrendház igazoló bizottsága *Daruváry* Alajos elnöklése alatt ülést tartott, amelyen *Schlauch* Lőrinc bíró elhalálása, gróf *Berchtold* Arthurt pedig vagyoni képesítésének megszűnése folytán a főrendek névjegyzékéből törölték; *Zichy* László gróf és *Ambrázy* Gyula bárónak kérelmét pedig, hogy a vagyoni képesítés megszerzése alapján a főrendek közé fölvétesse, — teljesíteni javasolja a bizottság.

A Ház bizottságainak megalakulása. A képviselőház *közigazgatási-bizottsága* mai alakuló ülésén elnökké *Percezel* Dezsőt, jegyzővé pedig *Kristóffy* József országgyűlési képviselőket választotta meg. A képviselőház ujonnan választott *munkás-bizottsága* ma délelőtt tartotta meg alakuló ülését. A bizottság elnökévé *Hegedűs* Sándort, jegyzővé *Biró* Lajost választották meg.

Én pedig cseppet sem óhajtottam efféle erényekkel összehasonlítani.

Szeremcsémre észrevette meglepetésemet s mintegy magyarázólag tévé hozzá előbbi szavaihoz.

— Az osztály alatt a vagyoni állapot tüzetesebb megjelölését értem. — Nálunk ugyanis a legalacsonyabb osztályba tartozók — csak tíz korona hozománnyal és kelengyével rendelkeznek. A legmagasabb osztály ez idő szerint, a kilencvenhetedik, 50.000 koronával. A tízezer koronától felfelé azonban, a hozomány bizonyos testi hibákkal van egybekötve.

Megállapodtunk egy kilencezer koronásba. Tapasztalataim voltak ugyanis, hogy néznek ki azok a kisebb testi hibák a természetben.

Ezzel a momentummal aztán végére jutottunk a dolog ideális részének. Most következett az egyetlen próza. Husz korona közvetési díj lefizetése.

A cég hatásköre itt, — mint mondák — teljesen megszűnik. A többi teljesen a felek dolga. Szokás szerint ugyanis a leány a legközelebbi vasárnap apróhirdetést tesz közé, jelen esetben „Szöke” jellegével. Ön válaszol rá, s a házasság már csak idők kérdése.

Jól van — gondoltam magamban, — had legyen szöke és bár kissé koraszülöttnak tartottam a provizórt, mégis úgy cselekedtem, mint egy modern lovagias férfi, t. i. lefizettem a husz koronát és aztán egy jelentős pillantást vetve az asszonyra, eltávoztam. Ez volt vele az utolsó találkozásom az üzletben egyedül.

Természetes, hogy izgatottan vártam, a sor-

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 17.

Szell Kálmán miniszterelnök szokatlanul korán érkezett ma a képviselőházba. Még tíz óra sem volt, már az üléssteremben tréfálózott a korán érkezőkkel, a kiket a bizottságok megalakítása hozott idő előtt a Házba. Egyesek még most is panaszkodtak, hogy ez meg ez a hibája az új országháznak.

— No majd lassanként megszokjátok! — mondotta a miniszterelnök, — sőt mind jobban és jobban meg fogjátok kedvelni az itteni kényelmet.

A társalgást *Darányi* miniszter szakította meg, a ki félrehívta a miniszterelnököt, hogy valami jelentést tegyen.

A bizottságok folytatálagos alakulása után nyitotta meg *Apponyi* az ülést, mely hamar véget ért. Néhány alakiságot intéztek el és holnap kezdődik a tulajdonképi első tárgyalás: a kvótáról szóló királyi kézirat megvitatása.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, és *Darányi* Ignác miniszter.

A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök az ülést fél 11 órakor megnyitja.

Elnök jelentést tesz a bizottságok megalakításáról. Felkéri a még meg nem alakult bizottságokat, hogy mielőbb alakuljanak meg. Bemutatja a Kuria átiratát, a mely szerint a *Nosz* Gyula ellen beadott kérvényt visszavonták.

Most a *tápei* és *csongrádi* kerület visszaélései tárgyában kiküldendő bizottság kisorsolására került a sor. A házszabályok 119. §-a értelmében 11 tagu bizottságot kell kisorsolni a Ház színe előtt a bíráló-bizottság sorából s ez a 11 tagu bizottság van hivatva dönteni a kerületek követküldési jogának esetleges felfüggesztéséről.

Barabás Béla: Fölveti a kérdést, hogy mi lesz, ha a sors oly bizottsági tagot jelöl ki a 11 tagu bizottságba, aki már előbb a vizsgálati bizottságban is működött. Összefér-e ez? A szóló azt kívánja kimondani, hogy ez nem okoz összeférhetlenséget. (A jobboldal helyesel.) Másodsor az a szóló véleménye, hogy két ügyről lévén szó, két 11 tagu bizottságot kellene kisorsolni.

somra nagy befolyást gyakorló vasárnapot, amikor is már kora reggel elmélyedtem a 10 usque 12 oldalra terjedő apróhirdetések tanulmányozásába.

Késő éjjel összegeztem az eredményt s nem csekély meglepetésemre és bosszúságomra nyolcvankét oly — a gyengébb nemhez tartozó lényt, betűztem ki, kik ismeretség hiányában, mind ezen uton akartak férjhez menni s kiknél az első levelet „Szöke” jellegével továbbítja a kiadóhivatal.

Nem volt kedvem, a statisztikai hivatal részére, azt a nem csekély áldozatot meghozni, hogy megszámláljam, vajjon a szőkék vagy barnák vannak-e hazánkban túlnyomó számban, hanem ehelyett inkább hozzáfogtam a szöke-szepségek osztályozásához. Végre hajnal-tájban egyik szőkénél egy XX. számjegyet vettem észre. Semmi kétség, hogy megtaláltam az igazit, t. i. a nékem szánt menyasszonyt osztályszámával együtt.

Habozás nélkül siettem megírni az első levelet s már másnap délelőtt a válasz, mely ideális fellegráimat villámsebességgel rombolta le.

A levél rövid, de velős tartalma így hangzott:

Tisztelt uram!

Bécses levelére válaszolva, tudatom, hogy ajánlatát a kizárólag komoly megismerkedésre vonatkozólag elfogadja egy nem éppen csunya, szöke kisleány, ha ennek szerető férje s két gyermekének önfeláldozó atyja óhajtana lenni. Ily értelmű válaszát mielőbb kéri.

Bpst, 1896. november 5. Szöke XX.

Apponyi elnök: *Barabás* felszólalásának első részére nem lehet kétség, hogy a ki a vizsgáló-bizottság tagja volt, tagja lehet azért a 11 tagu bizottságnak is. A mi a felszólalás második részét illeti, azt is helyesli s maga is két bizottság kisorsolását gondolja helyesebbnek. A kisorsoláshoz rögtön hozzá is fog. Előbb a *tápei* kerületről intézkedő bizottságba sorolja ki az elnök a következő 11 tagot: *Apáthy* Péter, *Lengyel* Zoltán, *Kubina* József, *Károlyi* Antal, *Haydin* Imre, *Halász* Zsigmond, *Kabós* Ferenc, *Serényi* Béla gróf, *Mayer* Károly, *Kecskeméthy* Ferenc és *Vietorisz* Miklóst. A *csongrádi* bizottságba: *Bánhid* Antal báró, *Boda* Vilmos, *Halász* Zsigmond, *Petricsevics-Horváth* báró, *Dragulics* Pál, *Ugron* János, *Münnich* Aurél, *Szentiványi* Arpád, *Angyal* József, *Ivánka* Oszkár és *Abaffy* Odön.

Sztáray Sándor gróf mandátumának megvizsgálását az I. bíráló bizottsághoz küldik a sorsolás következtében.

Ezután *Bónis* István bíráló bizottsági tag, majd az állandó összeférhetlenségi bizottságnak három tagja letették az esküt.

Elnök felszólítja azokat, a kik még esküt nem tettek, hogy holnap reggel jelentkezzenek. Végül kijelenti az elnök, hogy az összeférhetlenségi bizottságba kisorsolandó tagokat holnap jelenti be a Háznak.

Holnap *Rátkay* kvóta-indítványát tárgyalja a Ház.

A búr tábornokok Berlinben.

(*Botha* és *De Wett* felkötéséről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 17.

Németországból táviratozzák, hogy *Botha* *Delarey* és *De Wett* búr tábornokok a tegnapi egész napot Berlinben töltötték, a hol *disslakomát* rendeztek számukra. *Bismarck* Herbert herceg kalauzolása mellett megtekintették a bir dalmi gyűlés épületét s ennek folyosóján a német politikusokkal beszélgettek.

A tábornokok tisztelőre adott tegnapi lakomát *Stöcker* birodalomgyűlési képviselő imával nyitotta meg. Később *Botha* beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy a tábornokok nem volnának itt, ha népük egzisztenciája érdekében nem tartották volna szükségesnek, hogy utrakeljenek pénzt keresni népük számára, a mely megérdemli, hogy segít-

A levélből tisztán kiviláglott, hogy *Sztemkó* ur bizonyos okokból jónak látta az erkölcsi hibákról külön kimutatást nem vezetni, s ez iránt teljes kétségben hagyni a szives érdeklődőket.

Mint hogy pedig én nem óhajtottam önfeláldozó atya lenni, mi sem természetesebb, mint hogy újabb levélírás helyett elmentem felkeresni a legboldogabb házasságkötések már általam ismert jelenlegi buvóhelyét, a *Kis Pipa* utcában.

Nagy bámulatomra, *Sztemkó* ur személyesen fogadott. Bizonyosan a neje jár most változottság kedvért a klienseknél, gondoltam magamban, s aztán előadtam az okot, melynek *Sztemkó* ur látogatásomat köszönhetette. Visszont én is megértettem, erre adott válszából, hogy a lefizetett közvetítési díj tárgyában a legrosszabb helyen járok itt, mint hogy a cég csakis a külső hibákért vállal felelősséget, s különben sem szokott elveinél fogva visszatérítéseket eszközölni.

Éppen a cég elveivel teljesen ellenséges lábra helyezkedő apróhirdetésre akartam *Sztemkó* ur figyelmét felhívni, midőn váratlanul betoptant a felesége. Megtudva a dolgok állapotát azzal vetett véget, rám nézve ugyanis meddő vitatkozásunknak, hogy [férje szemhunyorogtatsai dacára kijelentette, miszerint a méltányosság kedvéért ő fog nékem egy, igényemnek tökéletesen megfelelő menyasszonyt szerezni.

Bár önagysága ezen kijelentését úgy fogadtam, mint az utolsó perceit élő beteg, az orvosnak a természet csodás erejére való hivatkozását, ilyen gavalléros ajánlattal szemben nem tehettem mást, mint egy vesz-

senek rajta. A burok békét kötöttek és azt akarják, hogy angol alattvalóknak tekintsék őket. Azért örül neki, hogy ma egész utjokon egyetlen szót sem hallottak új kormányuk ellen. A nagy összeg, a melyet kaptak, végtelen hálával tölti el szívüket.

Botha beszéde előtt *Reboldt* porosz országgyűlési képviselő felköszöntőt mondott a császárra. Botha után *Niemann* szerkesztő mondott üdvözlő beszédet, a melyet a hős bur nép éltetésével fejezett be. *Schlempf* birodalmi gyűlési képviselő a bursegítőbizottság nevében üdvözölte a tábornokokat és beszédét a tábornokok éltetésével végezte.

Azután *De Wett* szólalt fel, hogy köszönetének adjon kifejezést. Elmondotta, mily nagy szüksége van népének a támogatásra és hangsúlyozta, hogy a tábornokoknak nincs politikai feladatuk és be akarják bizonyítani, hogy hű angol alattvalók. Azután megemlítette, hogy tovább talán nem fogja kísérni társait, mert hazulról szomorú híreket kapott: *egyik gyermeke meghalt, egy másik beteg.* Azután még több szónok beszélt. A lakoma éjjel tájban ért véget.

Botha ugyan elismeréssel és köszönettel emlékezett meg arról a nagy összegről, amelyet népeik számára kaptak, úgy értesülünk azonban, hogy a bur tábornokok európai körutjukon aligha fognak oly nagy összeget gyűjteni az inséges burok részére, mint remélték. Belgiumban mindössze 85,000 frank, Franciaországban 75,000 frank s Németországban eddig 259,000 márka gyűlt össze az inségekben színlődő bur családok részére. Az összes gyűjtés tehát mindössze csak valami négyszázezer korona, — csekélység ahhoz a százhusz millió koronához képest, a mit az angol kormány ajánlott föl a burok segítésére. Valószínű azonban, hogy odaát az új világban, az önzéséről hírhedt Amerikában, a bur vezérek huszszor annyit fognak rajd gyűjteni, mint Európában, a hol mindig csak addig tart a lelkesedés, a mig semmibe sem kerül.

tett husz korona fájdalmas emlékével szívemben eltávozni.

Másnap délután azonban, minden várakozás ellenére meglátogatott fiatal asszony, meglepő rövidséggel kérdé:

— Akar-e egy némi hozománnyal rendelkező s hozzám a csalódásig hasonló fiatal hölgyet ingyenes közvetítéssel feleségül venni?

— Ezer örömmel, feleltem mit sem sejtve.

— No az a hölgy én vagyok.

Ha *Zeppelin* gróf léghajója ebben a pillanatban repül be a nyitott ablakon, az sem lepott volna meg annyira, mint ez a nagyon kevéssé várt kijelentés. Minthogy azonban saját veremben fogtak meg, no meg az asszonyka is elég csinos volt, hát ismét úgy tettem, mint minden modern és lovagias férfi.

Megvártam a válóperét és feleségül vettem. Három évre rá, feleségem unszolására, szakember lettem a szóbeli ügyekben. Kénytelen voltam ugyanis házasságkövetítő irodát nyitni.

Az érdeklődők kedvéért megjegyzem, hogy üzletünk teljesen *Szemkó* ur mintája szerint van berendezve s hogy egy év leforgása alatt feleségem közreműködésével mintegy háromszáz házasságot közvetítettünk, melyből eddig is mintegy 190 válópör származott.

Ma van házasságkötésünk negyedik évfordulója és én már megint kénytelen voltam feleségem válóperébe beleegyezni kölcsönös gyűlölet alapján.

Most tölem válik az aranyos. És csak arra vagyok kíváncsi, ki az a szerencsés halandó, kinek ingyenes közvetítéssel újra megszerezte magát feleségül.

Négy sikkasztás.

(Meggörkött főtitkarsíksok.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, október 17.

Ugyilátszik végkép benne vagyunk a sikkasztások korszakában.

Mindenfelé sikkasztásoknak jönnek nyomára, különösen Ausztriában, a hol minden nap meghozza a maga sikkasztóját. Még el sem multak a *Länderbank*, a prágai *Szent Vencel-egyesület* sikkasztásainak szenzációi, máris újabb sikkasztások hírére hozza táviró.

(Az Angol-Osztrák banknál.)

Az Angol-Osztrák bank váltóintézetének főnökét, *Krämer* János igazgatót egy idő óta „betegség” címén felmentették teendői alól. Ennek a betegségi históriának az az előzménye, hogy a *Krämer* által kezelt pénzekben 100,000 korona hiányt konstataáltak. Hír szerint még több is lesz a hiányzó pénz.

A hiány onnan származik, hogy *Krämer* a „*Conto separato*”-nak nevezett külön számlák értékeit sikkasztotta el. Ezek a külön számlák rendkívül jövedelmezők voltak s mikor az értékesítések folytán szükséges lett volna, hogy a külön számlák kiváltságos tulajdonosait újabb pótlásokra szólítsák fel, *Krämer* kijelentette, hogy ezek a tulajdonosok neki személyes jó barátjai, kik az ilyen felszólítást sértésnek vehetnék. Az intézet bizott is ebben a kijelentésben, *Krämer* pedig a hiányt úgy palástolta, hogy a mérlegben, a nyereség és veszteség számláknál „eltolásokat” csinált.

*Krämer*nek, aki előkelő családból származik, tekintélyes állása volt az intézetnél. Imponáló, önértékes fellépése volt s az alsóbbrendű hivatalnokokat, kiknek *Krämer* különös manipulációi régen föltűntek, ez tartotta vissza a feljelentéstől. Önértékes viselkedéséről akkor sem tett le, mikor bűneit szemébe vágták s csak akkor volt vallomásra bírható, mikor a könyvekből bizonyították neki a sikkasztást.

Ő is, mint sok annyi sikkasztó, a *tözsdejárték* áldozata. Azt is mondják különben, hogy költséges szerelmi viszonyai voltak. A kárt egy gazdag rokon fedezi, *Krämer* azonban letartóztatták.

(A vitkovici köszönbányánál.)

A vitkovici köszönbánya-műveknél fedeztek fel legutóbb sikkasztást. A sikkasztó a társaság régi pénztárnoka, *Bekarek*, s az elsikkasztott összeg körülbelül 156,000 koronára rug. *Bekarek* utóbbi időben nagyon beteg lett s egy operációnak vetette alá magát. Betegségének nagysága nem engedte, hogy negyven évig viselő hivatalát újból elfoglalja, miért is az állást újra be kellett tölteni. Ez alkalmal revíziót tartottak s nyomára jöttek a sikkasztásnak. Ez csak úgy volt lehetséges, hogy az ellenőrzés a szabályok ellenére lanyha volt s hogy tulságos bizalommal voltak az öreg hivatalnok iránt.

Bekarek halálos ágyán fekszik. Ő volt a vezére azoknak a cseh mozgalmaknak, amelyeket a környéken megindítottak.

A sikkasztást úgy követte el, hogy három izben vett ki a pénztárból, egyszer 60,000 aztán 40,000, majd 16,000 koronát. Ilyen magasú összegeket nem könyvelt el, holott befolytak, és két bérfizetést kétszeresen könyvelt el.

Bekarek magánélete nem volt olyan fényűző, hogy gyanút keltett volna.

Egyszerűen, polgárisan élt. Valószínű, hogy ipari vállalatokba fektette a pénzt. Tulajdonosa volt a *nautischeini* kénfürdőnek, mely állítólag nagyon sok pénzt nyelt el.

Három fiának kitaníttatása és két lányának kiházásitása is sok pénzébe kerülhetett. Van

egy 80,000 korona értékű háza, de a telekkönyvben felesége a tulajdonos.

A bányagazgató *Füllunger* feljelentette a sikkasztást, mire a *Bekarek* házában található készpénzt, mindössze 8000 koronát, lefoglalták.

(Egy posta-sikkasztó elfogatása.)

A bécsi postánál sikkasztott a minap *Hroch* Frigyes postafőtiszt. Grácban fogták el, mikor megszőkött. Ugy tartóztatták le, hogy Bécsben lakó felesége a tözsdeknél kérdezősködött, hogy hol lehet gráci újságokat olvasni.

A gráci újságokra azért volt szüksége, mert ezeknek az apró hirdetési rovatában férjétől üzeneteket kapott, természetesen tolvajnyelven. Azonkívül a *Hroch* címére érkezett postai küldeményeket is ellenőrizték.

Érdekes ember volt *Hroch*. Mikor még tisztességesnek hitték, adta a szigorú erkölcsbíró, szidta a sikkasztókat, hogy ügyetlenül szöknek, hogy rossz az északnak vezető út, és hogy legjobb a munkás-áruha, mert avval még Bécsben is lehetne maradni.

Most aztán kiderült, hogy a milliók sikkasztója, *Jellinek* fölött is szakértői véleményt mondott. Mikor ez az ügy már általánosan közbeszéd tárgya volt, *Hroch* egyszer említette, hogy ha ő egyszer sikkasztana, sokkal okosabban csinálná, mint *Jellinek*, és nem hagyná magát elfogatni. Az események azonban alaposan megcápták őt.

(A prágai sikkasztás.)

Prágából táviratozzák, hogy ott a cseh papság országos szövetsége bizalmas értekezletet tartott, melyen mintegy tizenhétven vettek részt. Jelen volt *Schönborn* Adalbert gróf is. Mint hírlik, a jelen voltak gyűjtést indítottak, a *Szent-Vencel-egyesület* biztosíték alapja javára és össze is gyűlt 30,000 korona. Komoly cseh körökben ettől a segélyakciótól semmiféle eredményt nem várnak.

Schönborn gróf kijelentette az értekezleten, hogy az előlegpénztár érdekében a főúri világban mozgalmat fog indítani. A szövetség egy küldöttsége *Brussak* fővikáriusnál tiszteltgett, aki kijelentette, hogy nem mint hivatalos ember, hanem mint magánember kiveszi a részét a segélyakcióból és azután *Lobkovicz* György herceg tartományi főnökhöz ment.

A cseh iparbank átvette a pénztár összes adósainak váltóit és már értesítette is az összes elfogadókat, hogy a váltók giro-uton az ő tulajdonába mentek át. Ez az átvétel azért történt, hogy a banknak papirjai legyenek, melyek alapján az előlegpénztárnak előlegeket adhat.

A prágai sikkasztás ügyében *Stein* képviselő a bécsi reichsrath ülésén interpellált, azt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz, hogy tudja-e, hogy a helytartó az ország és az állam támogatását helyezte kilátásba, és hogy hajlandó-e állampénzeknek ilyen tolvajlás fedezésére való felhasználását jóváhagyni?

TÁVIRATOK

A főrendiházból.

Budapest, október 17. A főrendiház e hó 22-én tartja legközelebbi ülését.

A Vuics-kabinet lemondása.

Belgrád, okt. 17. A király véglegesen elfogadta a Vuics-kabinet lemondását. A király különféle pártállású politikusokkal tanácskozott. Valószínűnek tartják, hogy haladópartti, semleges, radikális és liberális tagokból álló mérsékelt irányú koalíciós miniszterium fog alakulni. Az új kabinet mindenestre konzervatívabb lesz, mint az eddigi. Miniszterelnökül *Markovicz* Cin-

cár és *Franaszovics* tábornokokat emlegetik. A külügyi tárcára az esetben, ha *Franaszovics* el nem vállalja, *Kr. satics* Koszta bécsi követet veszik kombinációba. A végleges döntés valószínűleg csak holnap várható.

Egy hadihajó utja.

New York, okt. 17. Willenstadból jelenti egy távirat, hogy az *Indefatigable* angol hadihajó elindult La Guayrából, hogy tukakai idegeneknek, a kik az ostromzár következtében állítólag inséget szenvednek, eleséget vigyen. A hadihajónak át kell törnie az ostromzár. A Suchet francia cirkálóhajó tegnap Carupanóba érkezett és tiltakozott egy francia állampolgárnak önkényes letartóztatása ellen, a kit erre mentegetőzve szabadon bocsátottak. Hétfőn és kedden Carupano mellett harcok voltak.

Fölkelők harcai.

New York, okt. 17. Willenstadból jelenti egy távirat: A miko' hétfőn La Victoria mellett megkezdődött a harc, *Matos* és *Mendoza* nem volt ott. A felkelők száma háromezer egyszáz ember. *Castro* elnök maga vezette támadásra csapatait. *Guevara* tábornok elesett. *Alcantara* altábornok halálos sebet kapott. *Castro* kilátásai délután nem voltak kedvezők, de mikor *Gomez* odaérkezett, javultak. Kedden reggel újra kezdődött a harc, a melynek folyamán *Castro* délután visszavonult a Victoriába. Erre azután megszűnt a harc. Ugyanazon a napon érkezett oda csapataival *Matos* és ezzel a felkelők száma nyolcezerre emelkedett. Tegnap folytatódott a harc. *Castro* is segítséget kapott, úgy, hogy nyolcezer ember állott rendelkezésére. A tűzesség nagyobb szerepet játszott, mint ebben a háboruban bármikor. Délután a felkelők kissé előnyben voltak, mert *Castronak* már csak négy ágyuja volt. La Viktoria tele van sebesültekkel és nincsenek élelmiszerek. Hétfőn és kedden a felkelők megtámadták *Valenciát*.

Izgató beszéd

a katolikus nagygyűlésen.

(A király távirata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 17.

A katolikusok mai nagygyűlésén paprikás beszédet mondott egy teológiai tanár. Fanatikus felfogással megtámadott és ledorongolt minden tudományt, politikát, újságírást, szabadkőművességet, amely nem keresztény és nem katolikus. Azt kívánta, hogy katolikus legyen ebben az országban mindenki, aki él: a király, a miniszterek, polgármesterek és — az opera intendánsa. Ezt az izgató beszédet természetesen megéljeneztek a gyűlésen résztvevők.

A nagy gyűlésnek ez volt a legérdekesebb napja s lefolyásáról a következőket táviratozzák:

Az országos katolikus nagygyűlésnek ma volt a harmadik s egyúttal befejező napja. Reggel 9 órakor szent mise volt a belvárosi főplébánia-templomban, amelyet *Kohl* Medárd dr. felszentelt püspök mondott.

Tíz órakor volt a nagygyűlés harmadik nyilvános ülése a székesfővárosi vigadó nagytermében.

A nagygyűlést a Himnusz és a pápai himnusz eléneklésével az operai énekhar nyitotta meg. Azután *Zichy* János gróf elnök bejelentette, hogy ő felsége a királyhoz intézett hódoló táviratra a következő sürgönyválasz érkezett:

„Méltóságos gróf *Zichy* János elnök urnak. Ő csász. és apostoli kir. felsége a III. országos katolikus nagygyűlésnek Méltóságod által táviratilag tolmácsolott hódolatát és hű ragaszkodását, közszóval legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott. *König*.

A távirat felolvasását éljenzés követte.

Prohászka Ottokár dr. teológiai tanár tartott ezután beszédet a „*katholikus elvek érvényesítéséről az életben*” címmel. Nagy tetszéssel fogadott beszédében, amely a személyeskedésektől éppen nem tartózkodott, jobbra-balra ütött-vágott, akit ért: *minisztereket, polgármestert, jogtudományt*, amely nem a Krisztus elvén alapul, *politikát, újságírást, szabadkőművességet*, s több effélet, mert — ugymond — a keresztény eszmék kell, hogy uralkodjanak az államban, a politikában, társadalomban, iskolában egyaránt, s elfog pusztulni minden, a minek alapköve nem az *hirstianizmus*.

Ezért szervezkedünk, ezért gyülesezünk, — mondta, — hogy fölkeltsük álmából az alvó kereszténységet, hogy az államnak katolikus alapot tereintsünk, *azt akarjuk, hogy a király, miniszterek és az opera intendánsa keresztény eszméket hirdessenek, s hogy tilos legyen a köpködés ne csak a villamosokban, hanem az újságokban is*. Ne tőrjünk, hogy minket egy hitetlen tudomány, izlés és művészet lábbal tiporjon, minket, akik legyőztünk minden ellenséget. (Eljenzés és taps.)

Dr. *Margalits* Ede egyetemi tanár a *katholikus sajtó feladatairól* tartott előadást és a katolikus sajtó támogatására buzdított.

Hortoványi József dr. orsz. képviselő a *katholikus autonomiáról* tartott előadást. Az utolsó szónok pedig *Zichy* Nándor gróf, aki *kötelességeink a családban, társadalmában, államban* című előadásában szeretetre, és áldozatokra buzdított.

Ezután a szakosztályok elnökei jelentést tettek a megtartott felolvasásokról s a hozott határozatokról, melyeket a nagygyűlés elfogadott. A nagyülést *Szmrecsányi* Pál szepesi püspök zárta, ima és ének rekesztette be.

Déli egy órakor diszbanket volt.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: *Ember tragédiája*, dráma. (Páros bérlet.)

Vasárnap: Délután: *Ezeregy éjszaka*, tündérrége. Este: *Ember tragédiája*, dráma. (Páros bérlet.)

* *Az ember tragédiája* mai, harmadik előadásának az volt az érdekessége, hogy *Lucifert* ezúttal *Mariházy* Miklós játszotta. Ha nem vesszük tekintetbe, hogy az utolsó napon vette át a szerepet, úgy is elismeréssel fogadjuk mai alakítását. Nemcsak igyekezetéről, hanem tisztességes, szép sikerről számolhatunk be, melylyel *Mariházy*, mint rövid pályájának kiemelkedő eredményével, meg lehet elégedve. A nehéz szerep számos részletében eltalálta a hangot, főképen az első három képen túl. Ahol hosszabb menetű bölcselkedés állott előtte, ott az okos, hideg *Lucifer* helyett inkább haragos és heves volt, míg az éggel való összeütközésében, ahol azután elkellene hagynia ezt a nyugodt *Luciferi* hangot, nem tudott kellő erőt kifejteni. Mindez azonban nem ronthatta le alakításának értékét, s megjelenésével is elősegítette a hatást. (—)

* *P. Lukács* Juliska első fellépése. A társulat hősnője *P. Lukács* Juliska a téli szezonban szombaton lép fel először „*Az ember tragédiája*” Évjában. A művésznőnek *Eva* egyik legjobb szerepe, melyben Kolozsvárott legutóbb fényes sikert aratott.

* *A szevillai borbély*. Az opera-személyzet hétfőn mutatkozik be. A próbákon most már csak a zenei szépségek kiemelésén fáradoznak. *Orbán* Árpád karmester szakértelme és karmesteri ügyessége az opera előadása alkalmával erős próbát fog állani.

* *Ezeregy éjszaka*. A múlt vasárnap délután zsufolt ház előtt adták a tündéres darabot, mely bohóságával kellemes szórakozást nyújtott. Most vasárnap délután ismét színpadra kerül. A szakács szerepét ismét *Sarkadi* játszotta, ki erős humorával előtérbe állította szerepét.

Weitzer János vagyona.

(Kimutatás a leltárból.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 17.

Aradváros megbizottja, *Steinhardt* Mór dr. Grácban tegnap kezdte meg az elhunyt *Weitzer* János vagyonának leltározását. A leltározás hatósági közeg közbenjöttével folyik, mert *Steinhardt* dr. teljes garanciát akar arra nézve, hogy a leltározott vagyonból semmi el ne kalódhassék.

A leltározás nagy vonásokban már elkészült s módunkban van a leltárt, természetesen csak a főbb tételeket, Grácból érkezett távirati tudósítás nyomán közölni.

Weitzer János végrendeletéhez egy vagyonkimutatást csatolt, mely kimutatás az 1900. évi februári vagyoni viszonyokat tünteti elő.

Az aradi waggongyár részvényei, mint azt már röviden jelentettük, a vagyonkimutatásban 900,000 korona értékkel szerepelnek, csak hogy ezeket *Weitzer* eladta a *Schoeller és társa* cégnek 720,000 koronáért, mely összeg letétben van.

A hagyaték többi része részvényekből áll és pedig 1500 darab gráci waggongyári részvény 825,000 korona névértékben, ezek egyenként legutóbb 86 korona osztalékot hoztak; 250 darab grác-soproni lakatosárugyári részvény 100,000 korona névértékben; 20 darab *Storé*-féle vasmű-részvény 200,000 korona névértékkel; ezeknek árfolyam szerinti értéke legalább is 400,000 korona. Ezek a részvények éveken keresztül 50,000 korona osztalékot hoztak, de az idén nem fizetnek semmit. A vaskartell létrejötte esetén azonban ezek a részvények előreláthatólag *tíz százalékot fognak jövedelmezni a névérték után számítva*.

Weitzer bécsi palotája, 360,000 koronával szerepel a kimutatásban, *évi tiszta jövedelme 20,000 korona*. De ebből *Weitzer* első neje részére, a végrendeletileg kikötött évjáradék fejében, évi 9000 korona van telekkönyvileg biztosítva.

A *weldesi villa fele*, a belberendezéssel együtt 50,000 koronára, a *Haller-schloss* kastély pedig, mely *Weitzernek* 400,000 koronánál többbe került, legjobb esetben 250,000 koronáért volna értékesíthető.

Ugy a *weldesi villa*, mint a *Haller-schloss* az özvegy életében semmit sem fognak jövedelmezni.

Az *ingóságok*, (butorok, gazdasági berendezés stb), melyre az özvegy haszonélvezeti joga van betáblázva, 100,000, legjobb esetben 150,000 korona értékűek, ezenkívül a *raktárak, folyószámla követelések, kisebb részvények* együttvéve körülbelül 130,000 korona értékűek.

Mindeme adatok természetesen nem véglegesek, mert ezeken még változás eshetik. Itt alább közöljük a vagyonkimutatást, sorrendben, egymás alá írva az egyes tételeket:

	korona
Aradi <i>Weitzer</i> -waggongyári részvények a <i>Schoeller & Comp.</i> cégnek eladott értékben	720,000
<i>Grazer</i> waggon- & Maschinenbau A. G. 1500 db. részvény (utolsó osztalék 36 k.)	825,000
<i>Sopron</i> gráci lakatosárugyár 200 db. részvény	100,000
<i>Storé</i> vasművek 20 db. részvény (közös tulajdon <i>Schoeller & Comp.</i> és <i>Carl Neufeldt</i> tel)	500,000
Bécsi palota a <i>Heugasse</i> -ben (tiszta jövedelem 20,000 k.)	360,000
Gráci kastély (<i>Hallerschloss</i>)	250,000
<i>Weldesi</i> kastély	50,000
Különféle értékpapírok	140,000
Összesen:	2,945,000

Grázi tudósítónk távirata megjegyzi még, hogy Weitzer hátrahagyott vagyona, mindaddig, míg az özvegy él, 100,000 koronánál többet alig fog jövedelmezni.

Institoris Kálmán polgármesterhez ma érdekes levél érkezett Bécsből, egy ottani ügynőktől, névszerint „August Plegner kk. landesgerichtlich beedeter Verwalter“, aki ajánlatot tesz Aradváros törvényhatóságának arra, hogy a Weitzer János hagyatékához tartozó bécsi palotát *százhetvenezer forintért* eladja.

Az élelmes ügynök levele így hangzik:

Aradváros tekintetes törvényhatósága

Arad.

A múlt évben Weitzer J. urtól annak a Heu-gasse 38—38-a szám alatti házát eladás céljából átvettem, miután nagy ismeretségem és összeköttetésem is vannak.

Megegyeztünk abban, hogy azt 170.000 forint áron, költség és illetékmentesen adjuk el, azzal a kikötéssel, hogy minden eredményezett többlet csak a szerződéskötésnél fizetendő ki készpénzben, ahogy nekem azt Weitzer ur megígérte.

Kérem ennél fogva ezen irás megküldését, miután épen most vevöm van. Arról is kérek továbbá intézkedést, hogy mikor kellene a követnek felmondani, miután ugy sem jövedelmez semmit; a rossz bérbeadás és ilyenfajta bérlők miatt különben is évről-évre renoválásra van szükség.

A ház tervai kezeimben vannak.

Tisztelettel

Plegner Agost.

cs. k. törvényszéki hites intéző.

II. Nowara-gasse 17.

Az ügynök egy kissé sietett az ajánlatával. Ki tudja hol van az az idő, mikor Aradváros szabadon fog rendelkezni a Weitzer-féle hagyatéki vagyonnal.

Verekedő jegyző.

(A szentleányfalvai előjáróság lemondása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

Csinos kis verekedést rendezett tegnapelőtt Dániel Miklós szentleányfalvai, aradmegyei jegyző, még pedig a községháza jegyzői irodájában.

Dániel Miklós már tulajdonképpen fel volt függesztve állásától, de elmozdítva nem volt s a jegyzői teendőket végezte.

Már régóta nagy a panasz Dániel Miklós ellen. A szentleányfalviak sokat tudnak mesélni a jegyző viselkedéséről, melylyel nemcsak hogy megelégedve nem voltak, de annyira el voltak keseredve ellene, hogy kiakarták űzni a faluból. Egyelőre azonban a bot szelidebb végét fogták meg és feljelentették az alispáni hivatalnál.

Dálnoki-Nagy Lajos alispán a panaszok alapján, melyek igazaknak bizonyultak, meg is büntette a jegyzőt 300 korona pénzbüntetésre. Urbán Iván főispán azonban megfélebbezte ezt az ítéletet a közigazgatási bizottsághoz, mely a jegyzőt elmozdította állásától. A közigazgatási bizottság ez ítélete ellen az elmozdított jegyző a belügyminiszterhez felebbezett.

Még a belügyminiszter el sem intézte a felebbezés sorsát, és máris újabb bűnökkel nehezítette meg helyzetét.

Lehet, hogy Dániel ki akarta használni jegyzőségének utolsó pillanatait, de hogy az a mód, melylyel ezt tette, nem válik előnyére, az bizonyos.

A községi pénztárnokkal nem jó lábon élt a jegyző s mikor látta, hogy állását minden valószínűség szerint el fogja veszteni, a pénztárnokot a jegyzői irodában tegnapelőtt egyszerűen *negverte*.

Nagy lett erre a felindulás Szentleányfalván. A községi előjáróság a bíró vezetése alatt

küldöttséggé alakult s bejöttek Aradra a főszolgabírói hivatalba panaszt tenni a rabiátus jegyző ellen. Együttal kijelentették, hogy *lemondanak állásukról* s mindaddig nem dolgoznak a község érdekében, míg a jegyző ott marad.

Baross Ferenc dr. aradi főszolgabíró meghallgatta a panaszos előjáróságot, mire belátva, hogy a község békéjét a jegyző dulja fel, a jegyzőt saját hatáskörében *elmozdította állásától*.

TANÜGY.

(—) A leánygimnáziumra előkészítő latin-tanfolyam a lyceumban lesz. A leánygimnázium, melyet Jancsovits Ferenc főreáliskolai s Hunyady József főgimnáziumi tanárok vettek tervbe, napról-napra jobban közeledik a megvalósulásához, meg lévén oldva a latin-tanfolyam helyiségének a kérdése. Ez ugyanis a lyceumban, a *reáliskola I. osztályában* lesz, a hol egyszerű mint az ezutáni jelentkezések is történnek. A leánygimnáziumra előkészítő latin-tanfolyam haladéktalanul hétfőn, október 20-án kezdődik. A jelentkezések bármely nap történhetnek d. u. 2—4., ugyanebben az időben lesznek a tanfolyam előadásai is.

A családirtó bűnpöre.

(Tárgyalás a Kuria-n.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

A kir. kuria V. büntető tanácsa, mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, ma délelőtt foglalkozott Laskay Tivadar keszthelyi birtokos bűnpörével, aki, mint ismeretes, *lassu méreggel ölte meg gyermekeit*. A példátlan gaztett indító oka az volt, hogy Laskay fékezhetetlen szenvedélyvel szeretett egy asszonyt, s azt hitte, hogy gyermekeinek az elemésztésével kedvében jár az asszonynak, akit feleségül akart venni.

A keszthelyi járásbíróóság vezetőjével ez év június 21-én egy névtelen levél tudatta, hogy Laskay Tivadar két gyermekét, a 12 esztendő Ferencet és az ötödfél esztendő Margitot patkányméreggel megölte. A két holttestet exhumálták és az országos vegyész a kis Margitban 28'24, Ferencben pedig 5'07 milligramm arzéniumot talált. Az igazságügyi orvosi tanács véleménye szerint Laskay Margit hevesebben lefolyt, Laskay Feri pedig hosszabb ideig tartó arzénmérgezés által okozott általános kimerülésben halt meg. Laskay Tivadart letartóztatták, s tagadta, hogy gyermekeit méreggel megölte volna. Minden áron azt akarta elhíttetni, hogy a gyermekek édesanyjuktól örökölt gümös agyhártyagyulladásban haltak meg. A vizsgálat során megállapították azt is, hogy a fiu többször panaszkodott az apjára, mondván:

— Tudom mitől halok meg, a papa borban és dunsztosban valami keserűséget ad be.

Arra a kérdésre pedig, hogy mért veszi be, bánatosan felelte:

— Az ám, de édes apám megver, ha be nem veszem.

A tárgyalás a nagykanizsai esküdtbíróóság előtt folyt le, roppant nagy érdeklődés mellett. Laskay itt is váltig tagadott, de a tanúk ellene vallottak. Kihallgatták azt az asszonyt is, aki iránt Laskay oly nagy szerelmet érzett. Özvegy Hermann Vincéné elmondta, hogy Laskay megkérte a kezét, de ő visszautasította. Arra a kérdésre, hogy mi kifogása volt ellene, az asszony így felelt:

— Nem volt semmi, csak félttem tőle.

Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a bíróság Laskayt *szándékos emberölés büntetéseért életfogytig tartó fegyházzal sújtotta*.

Laskay semmiségi panaszal élt, melyet ma tárgyalt a kir. kuria V. büntető tanácsa Bolgár Emil bíró előadása mellett. Laskayt dr. Havas Hugó nagykanizsai ügyvéd védte. A ko-

ronaügyészséget Raisz Andor koronaügyész-helyettes képviselte, aki kérte a semmiségi panaszok elutasítását; ellenben hivatalból lát fennforogni semmiségi okot s kéri a büntetési tétellel rendelkező részét megsemmisíteni a 385. §. 2. pontja alapján, azért, mert a szándékos emberölés büntetése büntetését a 279. §. határozza meg és a 280. §. amelynek alapján a bíróság ítélkezett, csak szigorubb büntetési tétellel állapít meg az ott megjelölt esetekre és a perrendtartás 359. §. parancsoló rendelkezésével szemben a btkv. 280. §-ában meghatározott szigorubb büntetési tétel alkalmazhatására nézve az esküdtekhez kérdés nem intéztetett.

A kuria hosszas tanácskozás után, az összes semmiségi panaszokat *elutasította*.

Az elrajzolt bankó.

— Az új százkoronás szépséghibái. —

Arad, október 17.

Az új százkoronás bankót még nem adták át a közforgalomnak, de az Osztrák Magyar bank aradi fiókja ma már elküldött nagyobb üzletfeleinek egy-egy mutatványpéldányt, természetesen megfelelő régi pénz ellenében.

Az új bankjegy nagyon különbözik a többi papíros pénztől. Valamennyi bankónak az a sajátosága, hogy a képével derűs hangulatot támaszt. Nagyon természetes, hogy ez másképen nem lehet, gondolja, aki e sorokat olvassa. Ki lenne bolond szomorú hangulatba süllyedni, mikor bankót lát, főképpen ha az a bankó az övé. De nem erről a tulajdonságról van szó, hanem a bankjegy ábrázatáról s itt az új százkoronás speciálitása.

Ha megnézzük, nem olyan érzésünk támad, hogy ime született egy új pénz, boldog születésnap azok számára, kik számos ujszülöttet sorakoztatnak tárcájuk méhébe. A bankó olyan, mint valami gyászos allegória, mely szomorúan magyarázza: meghalt a százkoronás, mielőtt született volna. Ha a mai állapotokat, a zsebek nyomorúságát, a tárcák szűkesztendejét, vagy szakszerű kifejezéssel élve, a rossz gazdasági viszonyokat tekintjük, az új bankónak stilszerű az ábrázata. Tényleg halva született a százkoronás nagyon sok ember számára, vagy ha úgy tetszik: sok ember nem született a százkoronások számára.

De jussion szóhoz maga az új pénz az 6 siralmas figurával. Micsoda ellentéte annak, amit a pénz jelent: csupa néma elkeseredés és szocializmus, amit erre a papírosra rajzoltak.

Ott áll a német szövegű oldalon egy kalapácsos ember, olyan pózával, mint aminővel már sirni sem lehet. A regényírók szerint az ilyen szemekből már kiszáradtak a könyvek. Tartja elkeseredetten a kalapácsa nyelét s Petőfi után szabadon szinte halljuk, amint a kalapács nyélre támaszkodva mondja:

Mért is adtam fejem ily számár dolgokra . . .
Miért is lettem kazánkovács, miért nem tanultam könyvvitelt? Most bankpénztáros lehetnék, sikkaszhatnék, s Amerikában gummikerekün ülnék. Miért, miért lettem kazánkovács? Hogy az ördög vigye el a tisztos ipart!

— Igaza van mester ur! — szól át a pénz másik oldaláról egy fiatal ember, ki ifjúkora dacára már erős agrár-szocialista. Dühösen hátat fordít a közönségnek, s megvetően leköpi a kaszáját, mondván:

— Egye meg az izé a vagyonos osztályt!

A férfiaknál sokkal okosabbak a bankó hőlygyei. Most még szabadon vannak, de legközelebb a mária-nosztroi fegyházban találkozunk velük, hol pénzhamisítás büntetése miatt ülik le a rájuk szabott büntetést. A pénzhamisításból órákat adnak, amint éppen a képen látható. Apró gyermekeket tanítanak a bankórajzolás mesterségére. A német gyerek már pompásan hamisít; a magyar azonban ügyetlenebb. Mindkettőnek a mamáját különben a

sükség vitte erre a foglalatosságra. Leri a képük-ről szomorú sorsuk. Sajnálatraméltóak és nagyon csunyak. Ha szépségversenyen pályáznának, soha sem nyernének száz koronát.

Csupa szomeru őszi hangulat. Mintha csak előre látható lett volna, hogy októberben fog az új pénz megjelenni. Ehhez illeszkedő aktualitás a füzérbe akasztott téli szükséglet: a cimereket körülvevő kukorica, paprika, paradicsom és száraz-körte. A bal sarokban ülő szecessziós kutya leszedett egy ilyen körtét, mely bizonyára vacsorára volt, azért olyan savanyu a pófája tőle.

Még több szomorú tulajdonsága is van ennek az új pénznek, melyet azonban mind meg lehet bocsátani. Van azonban egy súlyos és menthetetlen bűne, melyért nem lel feloldozást, hogy — nagyon kevés van belőle.

SPORT.

+ A kisjenői löversenyek iránt nagy az érdeklődés. Vasárnap bizonyára igen sokan mennek ki Kisjenőre, hol érdekes futamokban fog gyönyörködni a sportkedvelő közönség. A versenyek értékes díszfárgyai Maresch Gyula üzletében voliak ma közszemlére téve. A versenyekre vasárnap reggel kilenc óra 27 perckor külön vonat megy, mely este hét órakor indul vissza Aradra.

Friss Ujságok harca.

(Rágalmazási per.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 17.

Az aradi Friss Ujságok háboruságának hullámai, melyek ugyancsak erősen csapkodtak egymás felé, egy időre elsimultak. A krajcáros hírlapirodalom nyugodtságát nem zavarta sem a Friss Ujság, sem a másik lap, mely sokatmondóan viselt homlokán a megjegyzést, hogy „ez az a lap, mely ezelőtt Aradi Friss Ujság címen jelent meg.” Most azonban ismét felgyülekeztek a viharfelhők, s rágalmazási per keretében állottak egymással szemben a harcias lapok tulajdonosai.

A pernek, mely ma nyert elintézését a járásbíró előtt, előzményei a következők:

Székely Viktor budapesti lapkiadó, az Aradi Friss Ujság volt tulajdonosa, (jelenleg az Aradi Ujság kiadótulajdonosa) mikor néhány hónappal ezelőtt egy azóta megszűnt krajcáros lap költözött, kétszáz koronát küldött Steinfeld Lajosnak az A. F. U. akkori kiadójának (jelenleg az A. F. U. tulajdonosának) azzal, hogy a konkurrenciára való fegyverkezés céljából ossza ki a pénzt a lapkihordók között, a rikkancs ambíció émelésére.

Ez még akkor történt, mikor a „Friss” névre csak egy aradi lap hallgatott. Egy napon azután az Aradi Friss Ujság arra ébredt, hogy tudtán kívül gyermekeket szült, mely saját magának ikertestvére Megindult akkor a Friss Ujságok harca, mely véres betűkkel lesz feljegyezve az aradi két filléres hírlapirodalom annalesében. A hadakozás számos eseményei közé tartozik az is, mely ma a járásbíró előtt jutott.

Székely Viktor állítólag azt mondta, hogy Steinfeld a rikkancsok részére küldött kétszáz koronát saját költségeinek fedezésére fordította. Steinfeld e miatt becsületsértés címén beperelte Székely Viktort.

A mai tárgyaláson Steinfeld a rágalmazás vádját elejtette, mert Székely Viktor kijelentette, hogy az inkriminált nyilatkozatot nem tette. A megidézett tanúk is így vallottak.

Igy csak a becsületsértés vádja maradt fenn Székely Viktor ellen, ki Budapestről jött le a tárgyalásra. Révay Kálmán albiró ezt a vádat sem látta beigazoltnak s Székelyt felmentette.

Ezzel a Friss Ujságok legújabb hadi eseménye is lezajlott.

A hegyaljai villamos.

(Közigazgatási bejárások a Hegyalján.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 17.

Nagy érdeklődéssel és örömmel vett tudomást Aradnak és a Hegyaljának közönsége néhány év előtt arról a nagyszabású és jelentős mozgalomról, amelyet Aradnak Gyorokkal és ezen keresztül Radnával és Pankotával villamos vasut által leendő összeköttetése érdekében indítottak meg. Egy kissé hosszúságú és lassú volt az előkészületek útja-módja, ma végre oda jutott a hegyaljai villamos ügye, hogy a jövő hónap elején az összes vonalokon megtartják a közigazgatási-bejárást.

Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter Péterfy Antai és társai kérelmére elrendelte a közigazgatási-bejárást az Arad—Györök—Radna—Pankota között építendő villamos vasutnak a györök-pankotai és györök-radnai utvonalaire. A bejárások határnapjaul november hó 11., 12., 13 és 14 napjait tüzte ki s arra a kereskedelemügyi miniszterium képviselőjében Szücs Andor dr. miniszteri titkárt, továbbá Kádár Gusztáv műszaki tanácsost küldte ki.

A bejárást Kúvin, Györök és Ménes községekre nézve november hó 11-én délelőtti 9 órájára tüzték ki Györök községhez;

a Paulist és Radnát érintő utvonala nézve november 12-én ugyancsak reggel 9 órakor M.-Radna községhez;

Világos és Kovaszinc községekre nézve november hó 13-ának délelőtti 9 órája Világos községhez;

végül Pankota, Galsa és Muszka községekre vonatkozólag Galsa községhez november hó 14-én reggel 9 órakor.

A kettős fő-utvonalon Arad és Györök között már megtartották a bejárást mintegy másfél évvel ezelőtt, így a most elrendelt bejárásokkal a teljes utvonálnak közigazgatási bejárása megtörténik.

Ezzel aztán eljutott a hegyaljai villamos ügye odáig, hogy a finanszírozáson: a részvények elhelyezésén kívül fontosabb dolog nincs hátra. Ez azonban előreláthatólag akadály nem lesz, nemcsak azért, mert a villamos vasut tervét mindenütt szívesen és örömmel fogadták, hanem azért is, mert az tényleg hiányt és szűk eget pótol.

Az engedélyezettek úgy tervezik, hogy a vasut építését már a tavasszal megkezdik. A hangulatból ítélve a részvények jegyzése ennek utját állani valószínűleg nem fogja.

HIREK.

Lunyevicza!

Lunyevicáról szól e nóta,
Lunyevicáért szörnyű kár!
Hadnagyocska volt Szerbiában,
Es vigan élt, mint a madár.
Ha kardcsörtetve ment az utóán.
Követe őt Ica, Ricza,
Milió sóhaj szállt a légben:
Lunyevicza! Lunyevicza!

Mert versünk hőse derék legény,
Es huszonegy év a kora.

Szerb királyné a nénikéje,
Es szerb király a sógora.
Igy szolt Sándor egy szürke reggel:
(A kiejtése törökös.)
Holnaptól kezdve Lunyevicza,
Te leszel a trónörökös!

Te leszel majd e trón utódja,
Igy állapítottuk meg, jó?
Holnap reggel pontban nyolekor,
Lészen a proklamáció!
Es Lunyevicza sarkon fordult,
Egy vendéglőbe ment legott.
Es örömeben egész éjjel,
Ivott. Mondjuk sokat ivott.

Es másnap reggel, pontban nyolekor,
(A végzet, mily kegyetlen ó!)
Hiába várt Lunyeviczára,
Az egész proklamáció!
Szegény becsipett, mint egy kis méh,
Mily szörnyű e tragédia!
Még most is alszik, ha meg nem halt,
Lunyevicza! Lunyevicza!

Nád.

— A civillista és magyar udvartartás. Az „E. U.” a civillista fölemeléséről a következőket írja: „Csak egy feltétel alatt hagyhatjuk jóvá a civillista felemelését, ha t. i. felállítják a valóságos magyar udvartartást, teljesen külön választva a bécsi udvartól, úgy, hogy a pénzt, a mit mi fizetünk, Magyarországon adják ki. Csak ez esetben hagyhatjuk jóvá az újabb kiadásokat.”

— Zarándokok a pápánál. A „Vaterland”-nak azt táviratozzák Rómából, hogy a pápa szerdán kihallgatáson fogadta az osztrák és magyar főnemesség bódoló zarándoklatának 25 tagját. A társaságot gróf Szécsen nagykövet mutatta be a pápának. A nagykövet beszédére adott válaszában a pápa örömmel és megelégedéssel nyilatkozott a zarándoklatról és azután átvette özvegy Isenburg Birstein hercegné született Mária Lujza főhercegnőtől Magdolna főhercegnő boldoggá avatását kérő feliratot.

— A király haragszik. Grácból arról érkezik hír, hogy a király, aki a napokban szándékozott Budapestre jönni, megváltoztatta a szándékát s egyelőre nem jön közénk. A gráci „Tagespost” jelenti ezt s mint táviratban hírül adják, hozzáteszi, hogy a képviselőházban s a Mátyás ünnepen történt dolgok birták rá a királyt szándékának a megváltoztatására. — A gráci hírrel részben megegyezik egy budapesti nyomatos, mely azt jelenti, hogy a felség Budapestre való érkezése halasztást szenvedett. Ez a hírforrás a következőket jelenti: A király utiprogrammjában változás állt be. Az eddigi tervek szerint az uralkodó tízenhatodikán érkezett volna körünkbe, de utazását a jövő hónap elejére halasztotta s halottak napját még Bécsben tölti. Galle várkapitány intézkedéséből már elkészítették a felség lakosztályát. — Ferdinánd toszkánai nagyherceg tegnap utazott el Gödöllőről s így most az odaváló kastély is üresen áll. — A hirt egyszerre két félhivatalos nyomatos is megcáfolja. Az egyik szerint a hirt irányadó körökben teljesen alaptalan és minden támpont híján levő kombinációnak mondják. A másik szerint pedig illetékes helyről kijelentik, hogy a király budapesti tartózkodásának elmaradásáról szóló hírek teljesen valótlanok. Ő felsége, mint minden más esztendőben, ezúttal is itthon tölti az őszutót és egyáltalán nincs alapja annak a híresztelésnek, mintha e terv elejtésével foglalkoznának.

— Croy-Dülmen herceg büntetése. Aradon jól ismerték Croy-Dülmen Vilmos herceget, aki hosszabb ideig lakott itt Aradon s innen is nő-

sült, feleségül vevén néhai zombori Rónay István leányát. A herceg házassága folytán magyar honos lett, s itt Aradon van illetősége. A herceg már régebben elkerült Aradról, s külföldön telepedett meg, de illetőségi helye most is Arad. Jelenleg Pörschach-ban lakik. Neve ezáltal azért aktuális, mert a herceget a klagenfurti törvényszék valami becsületsértésért elítélte. Büntetése 200 korona, esetleg két napi elzárás. A klagenfurti törvényszék értesítette erről az aradi hatóságot. Ez az értesítés igazságszolgáltatási szempontból szükséges, mert ha a herceg erkölcsi bizonyítványt kérne, akkor ezen feltüntetné a bizonyítványkiállító hatóság, hogy a herceg már egy ízben meg volt büntetve. Ha pedig még egyszer törvény elé kerülne, akkor súlyosabban érne a büntetés, miután a „büntetett elbűlést”, a melyből most már Croy-Dülmen hercegnek is kijutott, súlyosító körülmény.

— **A Reichsrath — Lueger ellen.** Az osztrák Reichsrath mai ülésén a bécsi tartománygyűlési választók névjegyzékére vonatkozó indítvány tárgyalásánál a szociáldemokraták és a keresztény szociálisták között heves összeütközések történtek s eközben *aljas csalogónak* nevezték egymást. A német párt nevében Völke kijelentette, hogy Lueger és társainak brutalitása felháborít minden német gondolkozású embert s hogy Lueger úgy viselkedik, mint egy ordinare pálincás asszony; végül *polgárháborúra* szólítja a lakosságot és *trotl-nak* mondja a német néppártot. Természetes, hogy ilyen körülmények között még érintkezni sem akarnak Luegerrel.

— **A szabók a köztisztviselők ellen.** A Nagyváradon összeülő iparos-kongresszus elé terjesztett indítványok között olvassuk a következőket is:

Védekezés a rossz fizetők ellen.

Beterjeszti: Cserna Lajos Budapest.

Mondja ki a VI. ipartestületi országos gyűlés, hogy a köztisztviselők és hivatalnokok előnyére alkotott 1876. évi XXXI. t. cikk 15. és az 1881. évi LX. t. cikk 54—59. törvényszakaszait az iparosokra, leginkább pedig a *szabóiparosokra* sérelmesnek tartja és ezen törvényszakaszok hatályon kívül helyezését kéri. Szükségesnek tartja az országos ipartestületi gyűlés az 1878. évi V. t. cikknek a büntető törvénykönyvben foglalt 384. szakaszának szigorú végrehajtását a köztisztviselők és hivatalnokokra nézve.

A VI. országos ipartestületi gyűlés szükségesnek tartja, hogy a közhivatalokból az eladósodott s az adósságukat ki nem fizető alkalmazottak eltávolíttassanak.

Az indítványban idézett első két törvény-cikk a köztisztviselők fizetésére vezethető végrehajtás korlátozásáról szól, kimondva, hogy csak a 800 forint felüli fizetés foglalható le, a büntető törvénykönyv idézett 384-ik szakasza pedig a következőleg szól:

Csalásnak tekintetik s egy évig terjedhető fogházzal büntetendő, ha valaki, habár családi célzat nélkül, ravasz fondorlattal más tévedésbe ejt vagy tévedésben tart a végett, hogy attól magának hitelezést vagy hitel-hosszabbítást eszközöljön ki.

A köztisztviselők érdekeinek képviselőit hivatott egyesületek bizonyára nem fogják szó nélkül hagyni ezt a megítélnéknél éppen nem mondható indítványt.

— **A vidéki hírlapírók és az új országháza.** A vidéki hírlapírók országos szövetsége tudvalevőleg azzal a kérdéssel fordult a képviselőházhoz, illetve a miniszterelnökséghez, hogy a vidéki hírlapíróknak az új országházban helyet adjanak. Ez a kérvény most érkezett a miniszterelnöktől Apponyi Albert gróf képviselőházi elnökhöz, aki ma átrátban arról értesítette a

szövetséget, hogy a legközelebbi napokban még a jövő hét folyamán foglalozik a kérdéssel és azután az érdelemes döntésről rövidesen értesíti a szövetséget.

— **A biztosítási körökből.** Radó Izsó, a „Standard” biztosító társaság aradi főügynökségének hivatalnokja a *Gizella* és a *Katonai* biztosító intézetek aradi főügynökségéhez *ügyvezető titkárrá* neveztetett ki. Radó Izsó a főügynökség vezetését jövő hó 1-én veszi át.

— **A részeg trónörökös-jelölt.** Egy kicsit operett-íze van annak a hírnek, amelyet Sándor szerb királyról, és Draga asszony öccséről, Lunyevicsa hadnagyról, a trónörökös-jelöltreől jelent egy belgrádi távirat. A tudósítás szerint Baratin mellett nagy hadgyakorlatokat tartottak, amely diszszemplével és lovas támadással végződött. A király ezzel a gyakorlattal politikai aktust akart összekötni s a szemlé végén proklamálni akarta Szerbia trónörökösét. E végből már minden el volt rendezve s abban történt megállapodás, hogy a csapatok a szemlé végén a király sógorát, Lunyevicsa hadnagyot fogják trónörökösül proklamálni. Ez volt az oka annak, hogy a fiatal hadnagyot megérkezésekor rendkívül kitüntetéssel fogadták és hogy Kragujevac lakossága tiszteletére kivilágított és lakomát rendezett. Azonban a proklamálásra kitűzött napon, némi baleset érte a hadnagyot. A tiszteletére adott lakomán ugyanis *annyira leitta magát, hogy másnap reggel nem tudták fölkelteni.* A parádénál mindenki azt várta, hogy a király és hadsereg proklamálni fogja a trónörökösöt, de hiába várták a hadnagyot — s így elmaradt a proklamálás.

— **A város számológépe.** Aradváros tanácsa a város számvevői és adóügyi hivatalai részére egy számológépet szerzett be 740 korona értékben. A praktikus, de drága masina tegnap érkezett meg a polgármesteri hivatalba.

— **Gondnokság alá helyezett főszołgabíró.** A pestvidéki kir. törvényszék *Ladán*, László nyugalmazott főszołgabírót, aki jelenleg Irsán lakik, súlyos idegbetegség miatt, gondnokság alá helyezte.

— **Nagy sikkasztás Temesvárott.** A temesvári *Kecskeméthy* Sándor cégtől *Brudermann* Adolf 24,600 koronát elsikkasztott. Őt év óta folytatta sikkasztásait, melyeknek most jöttek nyomára. Az ügyészség vádiratot adott ki ellene.

— **A lókötő-banda — disznót lop.** Megintuk lapunk mai számában, hogy az aradi csendőrség a rendőrség bünyügyi-osztályának közreműködésével ügyesen szervezett lókötő-bandát fedezett fel, melynek működése az összes Araddal szomszédos megyékre kiterjedt. Ma arra is rájöttek a nyomozó rendőrhatalóságok, hogy a kitűnően szervezett tolvaj-szövetkezet nemcsak lólopással foglalozik, hanem pártolásba részesíti a sertéseket is, különösen a hizókat. A múlt hó elején történt, szeptember 6-ról 7-re menő éjjel, hogy *Tessits* Sándornak a nyomásközi diállón lévő tanyájáról elloptak *hátfertést.* A rendőrség megindította a nyomozást s az aradi csendőrséggel karöltve vezetett vizsgálat kiderítette, hogy a disznókat a lókötő-banda két vezetője: *Bács Miklós* és *Munteán* Alexa lopta el. A lopott sertések közül négy darabot megtalálták náluk, hármat azonban *Borzán* Vaszilie *szintyei* községi bíró segítségével, aki ebben a bűnyben az orgazda szerepét játsza, eladták. A rendőrség mind a három bűnös ellen megindította az eljárást.

— **Színésznő akart lenni.** A szegedi rendőrség toloncuton indított utnak egy nagyenyedi szép úri lányt, akinek szerelmi regénye váratlanul rossz fordulatot vett. A kisasszony beleszeretett egy vándor színtársulat egyik tagjába és azzal annál inkább is megszőkött, mert színésznő, nagy és híres művész-

nő akart lenni. A leány a társulattal együtt Bács-Kula községbe került, ahol azonban írásai előmutatását kérték tőle. A naiv szőkevény erre a nagyenyedi hatósághoz fordult és azt kérte, hogy a szükséges irásokat küldje el neki. A hatóság ahelyett, hogy a kérelmet teljesítette volna, sürgőnyileg fordult a bácskúli előjáróságához, hogy a megszőkött kisasszonyt azonnal szállítsák haza. Azóta a színpályáról ábrándozó leány már otthon is van és gazdaasszonykodik. Mert hát a tolnházban fogadalmat tett, hogy ezentul nem domborit, hanem kenyeret dagaszt.

— **Felfüggesztett állatorvos Temesvárról táviratozzák,** hogy *Fekete* Gyula városi m. kir. állatorvost az ellene bejelentett számos fegyelmi vétség és büntetett miatt *állásától felfüggesztették* s ellene fegyelmi eljárást indítottak.

— **Merénylet egy járási főnök ellen.** Izgalmas jelenet folyt le szerdán este a kaprainai (szlavoniai) járási hivatalban. A járási főnök *Makovecz* János egy mezőrendőri kihágási ügyet tárgyalt, a melyben *Csubelics* Mátyás mezőrendőr lopással volt vádolva. A tárgyaláson jelen volt *Ozsanic* Miklós káros, valamint *Liszak* Antal mezőőr is, aki a vádlottat a lopáson kapta. A tárgyalás folyamán a vádlott, aki erősen tagadott ugyan, nyugodtan viselkedett. Az ítélet kihirdetése után, a mely szerint a vádlottat 100 korona kártérítésben, 200 korona birságban és 25 korona eljárási költségben marasztalta el a vádlottnak az ítélet kihirdetését igazoló jegyzőkönyvi záradékot alá kellett volna írnia. *Csubelics*, a mint az íróasztalhoz lépett, hogy aláírja, egy nagy kést rántott elő a kabátja belső zsebéből s azt a *járási főnök hátába dőfte.* A jelen volt panaszos és a mezőőr erre ráugrottak a merénylőre, aki erre a véres késsel a följelentő mezőőr ellen fordult és a véres kést annak a nyakába mártotta. A lármása befutottak a szomszéd szobából s ezek segítségével nagynehezen sikerült a dühöngő embert megfékezni, aki azonban még ekkor is többeket megsebesített. *Makovecz* járási főnök sérülése súlyos, de nem életveszélyes, ellenben *Liszak* Antal mezőőr oly súlyos sérülést szenvedett, hogy halála minden órán várható. A merénylőt erősen megkötözve kísérték át a bírósághoz.

— **A tanítóképző épületének vállalkozói.** Az Aradon építendő állami tanítóképző intézet munkálataira kiírt pályázat eredményéről hozott tudósításunk kiegészítéseként közöljük, hogy az asztalos és lakatos munkákat *Csirkál* Géza aradi asztalos és *Lengyel* Gyula lakatosmester mint *társ-pályázók* nyerték el.

— **Sürgöny a királyhoz.** Cernovicból írják a következő érdekes dolgot: A tizenöt éves *P. Miksa*, az ottani gimnázium ötödik osztályának növendéke, a kadétiskolába való felvételért folyamodott. Az ezredorvos bizonyítványa szerint a fiú egy kissé *rövidlátó* volt ahhoz, hogy katonai szolgálatra képes lehessen. A gimnázista aztán Lembergbe utazott, de az ottani kadétiskola parancsnoka az ezred és törzsorvos bizonyítványai alapján rövidlátás miatt visszavetette. A fiú összes zsebpénzét ekkor egy a királyhoz intézett táviratra költötte, melyben a kadétiskolába való felvételért azon indoklással esedezett, hogy a katonai élethez való rendkívül hajlama tölti el, s vigasztalannak, szerencsétlennek érezné magát, ha nem mehetne erre a pályára. Már másnap a következő táviratot kapta a fiú atyja a kadétiskola parancsnokától: „Fia legmagasabb parancsra az itteni helyőrségi kórházban még egyszer vizsgálattassa meg magát katonai orvosok által. Az illető lehető legrövidebb idő alatt jelentkezzen.” Táviratának ilyen hatásán módfelett örvendő, a fiú azonnal Lembergbe utazott, a hol az első szemspeciálista megvizsgálta, aki azonban rövidlátása miatt szintén al-

kalmatlannak találta. Az erről felvett jegyzőkönyvet fölterjesztették a kabinetirodába.

— **Halál a hangversenyteremben.** Megrendítő esett történt Drezdában. *Liebwelt* Alajos, volt schwerini udvari karmestert a Mozart-egyesület hangversenytermében egy próbán szívizühdés érte, mely koltotta életét. A karmester, aki 1827-ben született, éppen egy nagy orkesztrális művét tsnitotta be, amikor utolérte a halál. Művének címe: *In memoriam*; mintha csak sírfeliratául készítette volna!

— **A mostoha mama szerelme.** A berlini társaságot kinosan érintette, hogy G.-né, a köztiszteletnek örvendő asszonyt letartóztatták. E letartóztatást nagy családi botrányok előzték meg. G.-né ezelőtt három évvel másodjára ment férjhez egy özvegy emberhez, akinek két fia és egy leánya volt. A leány miatt napirenden voltak, a veszekedések, úgy, hogy az asszony kénytelen volt elhagyni férjét és kölcsönösen megindították a válópert. A mostoha gyermekek az asszonnal együtt közös butorzott lakást béreltek. A férjnek már régebben gyanuja támadt, hogy az asszony a fiatalabbik mostohafiával szerelmi viszonyt folytat. Elhatározta, hogy erről meg fog győződni. Feleségének lakásadónóját megvesztegette, a hálószoba ajtaján kis lyukat furatott és addig leselkedett, míg tetten érte válófélben lévő feleségét. A férj jelentette az asszonyt, így került G.-né a fogházba.

— **Belefutott a mészbe.** *Cigelbauer* Ruck Aloxia, almás-kamarási lakosnő tiz hónapos gyermeke halálos baleset áldozata lett. *Messzes* *dézsába* esett, s mire észrevették, már *belefutott*. A gyermek szerencsétlensége természetesen a hatóságot is foglalkoztatja, s a vizsgálatot megindították, vajjon kit illet a felelősség. Az aradi törvényszék részéről ma a helyszínen vizsgálat volt ez ügyben.

— **Érdekes rejtély.** Kiewből jelentik: Az itteni lapok rejtélyes esetről irnak. A boguslawkai üveggyárban egy Vince nevű fiatal lengyel csomagolónak volt alkalmazva, aki az egész vidéken nagy népszerűségnek örvendett. Tavaly május 27-én nőül vett egy fiatal lengyel nőt, Szygielszka kisasszonyt és a fiatal párnak, mely boldogságban élt, egy gyönyörű fia született. Nehány nap előtt a férj lóháton egy közeli faluba akart menni, de utközben a megvadult ló ledobta hátáról és hosszú darabon a földön vonszolta maga után. Nehéz sebekkel és öntudatlanul vitték a legközelebbi udvarba, s egy négy orvosból álló konziliumot hívtak össze. A négy orvos legnagyobb meglepetésre azt találta a vizsgálatnál, hogy az előttük fekvő fiatal férj — *asszony*. Az esetet, mely még magyarázatra vár, feljelentették a hatóságnál.

— **Emberhalál husz krajcárért.** A kártyaszzenvedélynek esett áldozatul *Görcsi* Balázs mecseri lakos tegnapelőtt este, a kit egy munkástársa leszurt azért, mert kártyázás közben elnyert tőle husz krajcárt. *Görcsi* a vasuton dolgozott több munkástársával. Kedden délután nagy eső volt, a mely kiverte a munkásokat a munkából. Az eső elől az állomásra egy nyitott szin alá menekültek, de mert az eső nem akart elállani, unalmukat kártyázással akarták elűzni. Krajcáros ferblit kezdtek játszani. A szerencse egy ideig nagyon változó volt, később azonban *Benák* Mártontól teljesen elfordult és *Görcsi* felé hajlott, a ki husz krajcárt nyert *Benáktól*. A vesztés félnek ez volt az egész pénze; a mikor tehát ezt elnyerték tőle, kölcsön kért *Görcsitol*, hogy tovább játszasson, de *Görcsi* kijelentette, hogy kártyázás közben nem ad kölcsön pénzt, hozomra pedig nem játszik. E miatt aztán *Benák* kimaradt a játék-ból, a többiek folytatták, míg beesteledett s aztán hazafelé indultak. Utközben a munkások elszéledtek, csupán *Görcsi* és *Benák* maradt együtt. Ekkor *Benák* felszólította *Görcsit*, hogy most adjon neki husz krajcárt, hogy vigyen haza valamit, de *Görcsi* tagadó választ adott. Erre *Benák* a sötét utcában *leszurta* társát és

nemcsak a husz krajcárt, hanem a nála talált összes pénzt, 2 korona 65 fillért elvette tőle. *Görcsi* eszméletlen állapotban találták az utcán, kaza vitték, a hol magához tért és megnevezte gyilkosát, másnap meghalt. A gyilkost elfogták.

— **Letartóztatott lánycsábító.** Bécsben a rendőrség letartóztatta *Szöllner* József háztulajdonost és pékmestert. Erős gyanu terheli, hogy két nála alkalmazott lányt, *Rukenbauer* Máriaát és *Schimmer* Lujzát, elcsábította. Az első augusztus elsején *meghalt*. Arra bírta a két lányt, hogy vegyék igénybe *Janecek* Natália, egy 28 éves volt szülésznő segítségét, aki már hasonló büntetést 9 hónapig ült börtönben s azonkívül elvesztette prakszisának engedélyét is, *Schimmer* Lujzát, ki 20 éves és *Janecek* Natáliát a rendőrség szintén letartóztatta. *a rendőrség a pékmestert, a lányt és az asszonyt beszélített* a törvényszékhez.

— **Vasuti katasztrófa.** A Ruttkáról Budapestre induló gyorsvonat, mint egy sürgöny jelenti, ma este Pásztonál kisiklott. *A mozgó posta vezetője meghalt*, több utas megsérült.

— **Valóra vált álom.** Özvegy *Humli* Jánosné, aki együtt lakott a fiával Rád község egyik házában, hétfőn reggel azzal kelt fel, hogy nagyon rossz álma volt. Elbeszélte, hogy ál-mában egy nagy veresszakálu ember jött hozzájuk, aki torkon ragadta és egy nagy késsel szurkálta. A menyé és gyermekkel kinevették az öreg asszonyt a furcsa álom miatt s azután nem is beszéltek többet erről. Másnap reggel a fiatal *Humli* János a feleségével együtt a kukoricaföldre ment, hogy a még ott maradt termést haza hozza. A háznál csak az öreg asszony és két unokája maradt, a kik azután szintén elmentek az iskolába. Tiz óra után, a mikor a két gyermek az iskolából hazatért, öreganyjukat a konyhából nyíló kamrában nagy vértócsában találták. A fiuk ijedten futottak a szomszédba. A szomszédok az öreg asszonyt már halva s *átmetszett nyakkal találták*, mellette hevert egy nagy konyhakés, mely *Humli*ké volt, a szoba pedig teljesen fel volt dülva s a ládából hiányzott 84 korona, a melylyel másnap adót akartak fizetni. A csendőrségnek másnap sikerült elfogni a gyilkost *Derecske* határában, a kinek a személyleírása teljesen ráillik a meggyilkolt nő által megálmodott alakra *Gráner* Vilmosnak hívják a gyilkost s vas megyei illetőségű foglalkozás nélküli ácsle-gény, a kinél az elrabolt pénznek egy részét is megtalálták. Érdekes, hogy *Gránert* az öreg asszony által megálmodott leírás alapján vették gyanuba és csakugyan ő volt a gyilkos. Tettét be is ismerte.

— **A gölya . . . a gölya!** Jaj be furcsán szól a nóta róla . . . Biz az furcsán szól. De még sokkal furcsábban az adjutánsáról, a jó bába-néniről. A belügyminiszterium szigorú rendeletet adott ki, a melyben sok mindenféléről rendelkezik. Így például elrendeli, hogy a bába vigyázzon a tisztaságra és csak mosóruhát viseljen. Elrendeli, hogy a bába lakásán nem találhatnak többé kényelmes és diszkrét kezelést kellemetlen helyzetbe került hölgyek. Végül pedig rendelkezik arról is, hogy a „gölya-néni” a segítségével világra jött új honpolgárt meg is keresztheti. Nem találjuk azonban a rendeletben azt az tőds intézkedést, hogy szülésznő csak — *negyvenedik évét betöltött* nőszemély lehet.

— **Elfogott tolvaj.** Egy ilyen című ujdonságban megirtuk tegnap, hogy az aradi rendőrség letartóztatott Aradon egy lopás miatt körözött lakatos segédet: *Koncz* Lajost. Nagysoly-mosi *Koncz* Gyula aradi államvasuti ellenőr e hirrel kapcsolatban annak kijelentésére kért meg minket, hogy a letartóztatott *Koncz* Lajos semmiféle rokoní viszonyban nincs az ő családjával.

— **Gölya a mentőkocsiban.** Ma reggel Budapestben a váci-körut és Markó-utca sarkán rosszul lett egy *Darázs* Gizelia nevű cseléd. A mentők a Rökus-kórházba akarták vinni, amikor a mentőkocsiban egy egészséges fiu gyermeknek adott életet. Az anyát és gyermekét ezután a szülészeti klinikára vitték.

— **Gazdátlan lopott tárgyak.** Az aradi rendőrség bünyői osztályában két lopott érték tárgy

vár a gazdájuk jelentkezésére. Egy *amulett*-et és egy *ékszer-keresztet* kobzott el az aradi rendőrség azon gyanu következtében, hogy a tárgyak lopottak. Igazolt tulajdonosaiknak a rendőrség kiadja az elkobzott tárgyakat.

— **A női ruha reformja.** Művészek és orvosok egy idő óta vállvetve igyekeznek azon, hogy a mai női ruhát más egészségesebb és szebb viselettel helyettesítsék. Annakidején nagy feltűnést keltett Van der Velde, aki Creelfeldben az ő reform női jelmezeiből egész kiállítás tervezett, most pedig egy másik festő *Schultze-Naumburg* áll elő, ki, mint a dekoratív művészet egyik apostola, a művészt teszi nőtiszteletre és azt mondja a nőknek, hogy fűzőt egyáltalán ne hordjanak, még reform fűzőt se, a ruhát csak a vállak tartásáért és ne álljon a női ruha, mint eddig bluzból és szoknyából. Az ezen alapelvek alapján készült ruhákból Berlinben kiállítást rendeztek, de a jelmezek, melyek ott láthatók, nem alkalmasak arra, hogy a nőket az eddigi viselettől elszoktassák. Legszébb az egész kiállításon egy mennyaszonyruha, melyet egy francia szabónő állított össze. El lehet tehát mondani, hogy a női viselet reformjával Naumburnak se lesz több szerencséje, mint a többi művésznek, aki őt ezen téren megelőzte.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **Remek férfi és női cipők** Porter Vilmos Nagy Áruházában a Szabadság téren! Most már teljes az őszi és téli választék. Megérkeztek az összes cipők, amelyek között nem egy méltó feltűnést fog kelteni. Igazi *különlegességeket* látnunk ott box calf, zsevró és harju bőr cipőkben; ezek bármelyike meleg téli béléssel is kapható. A híres „Ideal” cipő szintén képviselve van. Az árak igazi „Porter-árak”; feltűnően jutányosak. A készített életnagyságú lényképek már az ölelőket is *találadják*; ez a szám legjobban bizonyítja a Porter-cég rendkívüli közkedveltsége mellett.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Különös jogeset.** Furcsa perben kell legközelebb a bíróságnak döntenie. S. kisasszony, ki a szini pálya kezdetén áll, épp oly tehetséges színésznő, mint aminő szegény a gyakorlati tapasztalatokban. Ezért szívesen fogadta egy vidéki társas meghívását és F.-ra szegődött R. színigazgató társulatához. Művészi körökben el volt terjedve a direktorról, hogy egy egész hónap bevételeit összeszedi, zsebre végzi és „gázi”-fizetés napján hidegvérrel jelenti: „nincs pénz, pakkolnunk kell!” Így történt ez F.-on is, azonban, hogy a személyes mentegőtődzést elkerülje, az igazgató ur ez alkalommal kivételesen titokban eltűnt a városból. S. kisasszony így nemcsak a szerződését veszítette el, hanem olyan kinos helyzetbe jutott, hogy kártársai szedték össze részére azt a pár koronát, melynek segítségével hazautazhatott anyjához. Minő meglepetésben részesült azonban, midőn a vasuti kocsiban hűtlen gazdájával találkozott! Heves szemrehányás, ingerült szóváltás követte e találkozást, míg végre az igazgatót mégis meghatotta a fiatal, tehetséges művésznő erélyes fellépése és cinikus szavakkal egy papírszeletet nyújtott át a kisasszonynak. „Fogadjá tőlem egész vagyonomat! Egy fél osztályosorsjáték. Talán szerencséje lesz és nyer valamit!” — E napokban a művésznő Budapestre érkezett és felkereste Török A. és T.-sa bankházát, Teréz-körut 46. alatt, hogy megtudja, vajjon a cégnél vásárolt sorsjegy nyert-e? A cég örömmel jelentette, hogy a sorsjegy nagy főnyereményt nyert. Közben R. igazgató megtudta a kisasszonytól, hogy az ajándéksorsjegy nyert és most visszaköveteli azt az összeget, mely a fizetésen felül megmaradt. Művészkörökben feszült kíváncsisággal várják a per kimenetelét.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Hallósy bűnyűje.** *Hallósy* László ismert gyermekrontási ügyében mára volt kitűzve az aradi törvényszéknél a felelősségi tárgyalás. Miután *Hallósy* nem jelent meg, a tárgyalást elnapolták.

!! Festők és műkedvelők figyelmébe !!

Festőminták, ¹⁷⁹³
virágok, táj-képek,

tanulmányfők és szeccszíró minták,
C. Klein, Vouga, Le Besque
Fritz Reitz, Pinchard, Sievers,
remek festményeinek kitűnő re-
produkeiúi érkeztek

INGUSZ I. és FIA

könyv- és műkereskedésébe
Aradon, a Templom- és Kazinczy-utcák sarkán.
a hol kitűnő minőségű olaj- és
aquarel-festékek, paletták, ecsetek,
rajzpapírok, festék felszerelések dobozban,
fatárgyak, festékek stb. kaphatók.

NAPIREND.

Oktober 18. Szombat. Róm. kath. naptár: Lukács. —
Protestáns naptár: Lukács. — Izraelita naptár: Sabbat —
Görög-keleti naptár (október 5.): Karitina. — A nap két
6 óra 8 perckor, nyugszik 4 óra 49 perckor. — A hold
két 5 óra 42 perckor, nyugszik 7 óra 20 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szom-
baton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és
pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepná-
pokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett
ülésterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra
küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjá-
rás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék,
később hűvösebb.

CSARNOK.

Jegyzetek
az aradi vár ostromáról.

Irá: **Galsai Kovács Ernő,** (29)
1868—69. honvédelem.
(Folytatás.)

A második napi csata.

Február 9-én reggel, alig hogy a század-
nak a töltenyeket kiosztottam, új riadalom ke-
letkezett a városban, azon hírrel, hogy az ellen-
ség újra áttört a jégen.

En erre a századommal rohamlépésekkel
siettem a főtérre; ott találtam a 29-ik és 38-ik
zászlóaljokat felállítva. Kérdéseimre, hogy hol
vagy merre van a 40-ik zászlóalj, értesültem
hogy előrsőn vannak.

Tehát ismét a mi embereinket tolták előre,
mint tegnap is, ezek a parádés zászlóaljok tar-
talékban pihentek!

Erre én századommal tovább indultam ki,
a halász-utcába a Maros felé, a hol meglepetve
láttuk, hogy zászlóaljunk 4-ik százada futva jön
velünk szembe.

Ezek gyávaságán megbotránkozva, s arra
gondolva, hogy majd bennünket is futó zászló-
aljnak csufolnak, századommal keresztbe elzár-
tam az utcát és szuronyt szegezve feltartottam
az egész futó csapatot; majd századomat előre
indítottam és visszanyomtam a megszaladt száza-
dot az utcán a Maros felé, egész a Winkler-
börgyárig, a hol ellenséget az innenső parton
nem is találtunk; melynél fogva megfoghat-
lan volt előttem, hogy a 4-ik század mi okból
futott meg.

En századommal a gyár terjedelmes kert-
jében, egy alacsony deszka kerítés mellett fog-
laltam állást, a mely felett puskával löni le-
hetett, az általam visszaszorított 4-ik századot
pedig, tovább lefele, a Maros mentében állí-
tam fel.

Ez alatt az ellenség kísérletet tett a Ma-
ros jegén való áttörésre. Szerencse, hogy ezt
előbb nem kísérelt meg.

En bevártam őket, míg a Maros közepéig
jöttek s akkor az egész századommal sortűzet

adtam reájuk, a melyre igen sokan elhulltak,
a megmaradtok pedig visszafutottak.

Azután egy ágyut hoztak elő és abból kezd-
tek reánk tüzelni. A várból látták, hogy mi ab-
ban a kertben milyen erősen védelmezzük az
átkelést s miután ezen kert a várnak lőtávolsá-
gába esett, onnan is elkezdtek reánk tüzelni;
a gránátok csak úgy ugráltak közöttünk, mint
a lapdák, de embereim és én magam is hason
feküdtünk a földön, melynél fogva kevés kárt
szennvedtünk.

Igy tartott ezen lövöldözés eddig és vég-
nélküli mennyiségű puska golyóval árasztott el az
ellenség bennünket. Mi folyton nem löttünk, a töl-
tényeket kiméltük, midőn azután vagy fél óráig
az ellenség tüzelését nem visszazonoztuk, azt
hitték, hogy mi eltávoztunk s újra rohammal
jöttek előre, de a mint a Maros jegére lépett az
ellenség, megint egy általános tüzelést adtattam
reája, a melynek folytán ismét visszavonult.

Ezt háromszor kísérelték meg, de mind-
annyiszor visszaűztük őket.

Délre embereim a töltenyeket mind ellöt-
ték, de szerencsénkre az ellenség is beszüntette
a tüzelést. Ekkor én a kertet körüljártam; fel-
tűnt a kert deszka kerítése, a mely a puska-
golyóktól úgy át volt lyuggatva, mint egy valóság-
os rosta. E különös dolgot a városiak napok
után is jártak megtekinteni.

Sebesültjeink itt már számosan voltak.

Századomat összeállítván, a városba bemen-
tem, hogy töltenyeket és napi élelmet szerezzek
embereimnek.

Ezen egész idő alatt ebben a csatában csak
századom és a zászlóalj 4-ik százada harcolt, a
nagy ágyuzás és puska tüzelés hallatára senki
felénk sem nézett. Semmi vezénylet, semmi in-
tézkedés nem történt sehoh. Csak azok harcol-
tak itt velünk, kik minden rendelet és intéz-
kedés nélkül, maguk jószántából jöttek ide a
csatába.

Gaál parancsnoknak semmi híre sem volt.
Tán folytatta a tegnapi zene-pártitúrját? A
29-ik és 38-ik zászlóaljak és a békési önkéntes-
ek, őrnagyuk vezénylete alatt, egész idő alatt
a főtéren álltak s várták az intézkedést, de mi-
után az nem történt, ott helyben álltak. A
csata vonalokon csak is a parancsnok nélkül
levő 30-ik és 58-ik zászlóaljak álltak és har-
coltak, minden rendelet és intézkedés nélkül,
csupa ön jószántukból, mint én is a magam
századával. Még talán jó, hogy vezénylő őrna-
gyunk nem volt.

A városba érve, századommal én is a fő-
téren állottam fel a többi fentemlített csapatok
mellett, a nélkül, hogy egy vezénylő főtisztet
láttam volna, vagy hogy valaki kérdezte volna
is, hol voltunk, mit csináltunk.

Itt azután tüzet raktunk és főztünk, vagy
szalonnát süttöttünk, a hogy kinek mije volt.
Élelmezésről senki más, csak mindenki önmaga
gondoskodott, melynél fogva embereim nagyobb
részt csak szalonnát pirítottak, s a csaták nap-
ján ez volt egyedüli ételük szegény honvéde-
inknek.

Soha ily pusztaság és elhagyatott a város nem
volt.

A lakosok a pusztákra, tanyákra mone-
kültek. A kik itt maradtak, a szegényebb osz-
tályból, nem voltak láthatók. Boltok, vendéglők
korcsmák mind zárva voltak.

Az utcákon egyéb látható nem volt, mint
fegyveres csapatok, tüzek mellett táborozva.
Temérdek holttestek vérben heverve, elcsönki-
tott testrészekkel és eltorzult arcokkal, a mi
iszonyu látványt nyújtott s horzalmat keltett
az emberek keblében.

Délután az ellenség csendes volt, támadást
nem intézett. Az éj nekünk a szabadban igen
kellemetlen volt, sűrű hó esett reánk s így töl-
töttük át az éjet, a nélkül, hogy legkevésbé is
pihenni tudtunk volna.

Midőn ezen a napon a Winkler-kert átlug-
gatott kerítését szemléltem, arra gondoltam,
hogy a mellettem, felettem elrepült ezer meg ezer
puska golyó közül engemet egy sem talált,
azon hitem keletkezett, hogy az én számomra
golyó nincsen, mert ha lett volna, ezen alka-
lommal kellett volna engem találnia.

Reggel a Maros partján újra megkezdődött
az ellenség részéről a csatározás ágyúkkal és
puskákkal, de már nem ment olyan hevesen,
mint ezelőtt s különösen az első napon.

Az ellenség e reggel egy küldöttet me-
nesztett Gaálhoz, hogy Joannovics Mihályt, a

rác felkelő csapatok vezérét, kit őnk nálunk fog-
va gondoltak, kivátsák; természetesen a kül-
dött hiában járt, mert Joannovics 8-án elesett.

Ezen a napon érkezett meg Nagy Jenő őrnagyom,
ki 8-án Battonyára szaladt és ott volt
egész addig, míg az ő zászlóalja két napon át,
amint azt leirtam, szakadatlanul ütközöten volt.

A zászlóalj tisztjei és legénysége most rá
sem akart nézni; különben ennél egyéb baja
sem történt!

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

A petrisi körjegyzőséghez tartozó községek
alóliirt előjárói és képviselőtestületi tagjai meg-
botránkozással vettünk tudomást arról, hogy
Jáki Tóth Pál volt helyettes jegyzőnk a tisz-
tességes emberi érzésről megfélekedve, az
Aradon megjelenő „Függetlenség” című napi-
lap f. évi 45. és 46. számának nyilttér rovatá-
ban fősolgabíránk Tekintetes Péczely Elek ur
személye ellen tört és a tisztesség fogalmának
mellőzésével megtámadta azért, mert — talán
kivánságához képest erőszak alkalmazásával is
— őt — Petrisen körjegyzővé meg nem vá-
lasztatta.

Ezen rut megtámadással szemben, mi —
mint legközelebről érdekeltek — a leghatáro-
zottabban kijelentjük, hogy — ami a vá-
lasztás tényét illeti, arra fősolgabíránk semmi
néven nevezendő befolyást nem gyakorolt, ha-
nem az tisztán — a körjegyzőséghez tartozó
községek lakossága közóhajának természetes
folyamánya volt, melyet — annak képviselő-
testületei kifejezésre juttattak, amint azt — a
választás egyhangú jellege kétséget kizárólag
fényesen be is igazolta. Ebből kifolyólag a fő-
szolgabíró urnak, tapintattal párosult korrek-
t eljárásáért annál is inkább hálás köszönettel
tartozunk, hogy nem provokált a vármegyében
esetleg egy második — a szent-annai esethez
hasonló — szomorú választást, mert — mi
egyhangulag arra voltunk elhatározva, hogy
jegyzőnknek bárkit fogunk megválasztani, csak
Tóth Pált nem.

Hogy tehát nem ő lett petrisi körjegyző,
ne okolja a fősolgabíró urat és ne hibáztasson
senki mást, mint önön magát és tulajdonítsa a
saját modorának, melyet nemcsak Berzován ta-
nusított, hanem helyettesi minőségben rövid
idő alatt nálunk is beigazolt.

Ezen felsorolt tények alapján minden két-
séget kizárólag következik, hogy Péczely Elek
fősolgabíró urnak egy tisztán emberi, mint hi-
vatalbeli jelleméhez a gyanúnak még árnyéka
sem férhet és így Jáki Tóth Pálnak az ő jel-
leme ellen intézett rut támadását a leghatáro-
zottabban visszautasítjuk.

Kelt Petrisen, 1902. október 14.

Dr. Neumann Benő körorvos, Farkas Dá-
niel bíró, Luntras Zenovie, Martin Petru, Avlam
Nikolaie, Popa Vikentie, Mihua Alexa, Dumbrav-
ian Gyorgye szelistyei képviselőtestületi tagok.
Csimponer József gör. kel. lelkész, Popovics
János gör. kel. lelkész, Lipvecs György, Kinéz
Szimeon bíró, Bianga Petru esküdt, Jánk Zlno-
vie közgyám, Farkas József, Pankotan Épifam,
Kosma Joan, Grün Mihály petrisi képviselő-
testületi tagok. Vesalon Alexa gör. kel. lelkész,
Nyeamcz Vaszilia bíró, Mark Vaszilia esküdt,
Bentye Constantin esküdt, Hölpel Ferenc,
Nyamcz Constantin, Mark Antonie, Josif Go-
dian, Bianga Petru, Mark Ignátz, Cojan Josif,
Mark Juon, Spitz Manó itlyói képviselőtestületi
tagok. Montia Cornelius gör. kel. román lelkész,
Petran Moisa bíró, Argyelean József esküdt, Fi-
limon Todor, Dobrizs Nikolae, Popovits Dionis-
sie, Petrean Aleksandru, Baik Georgu korbesti
képviseletestületi tagok. Vesza Péter gör. kel.
lelkész, Jank Stéfán, Popa Florea, Han Ursz,
Faur Togyer, Tuda Juon, Pacurari Juon, Vo-
lunguc Ambrozie, Hann Florian rossiai képviselő
testületi tagok. Cserb Gyorgye bíró, Cserb
Gyorgye, Cserb Gyorgye esküdt, Cserb Juon,
Medre Stefan, Vaccan Joszif, Bocs Nikolae,
Petrean Szimeon, Petran Flórea, Popovici Gá-
bor, Angye Josif obersiai képviselőtestületi
tagok.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal fele-
lőseget.

29037—902. sz.

Pályázati hirdetés.

Pályafentartási fák szállítása iránt.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1903. és esetleg a következő 1904. és 1905. években szükséges pályafentartási fák szállításának biztosítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1902. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető, vagy lejjebbithető, a következő:

Jegyenye fenyő deszka 152.0 m³. Lucz fenyő deszka 46.0 m³. Tölgyfa deszka 6.5 m³. Szélmetszetlen jegyenye fenyő deszka 23.5 m³.

Padolat deszka 60.0 m³. Vágott luczfenyőfa 119.2 m³. Faragott jegyenye fenyőfa 12.0 m. hosszig 580.0 m³.

Faragott jegyenye fenyőfa 12.0 m. h. felül 326.0 m³. Faragott tölgyfa 7.0 m. h. ig 814.5 m³.

Faragott tölgyfa 12.0 m. h. ig 23.0 m³. Faragott tölgyfa 12.0 m. h. felül szükség szerint.

Kerítés sűrítési lécz tölgyfából 1.4 m. h. 5000 drb. Kerítés sűrítési lécz puha fából 1.4 m. h. szükség szerint.

Vágott puhafa lécz 84800 m. Kerítési oszlop tölgyfából 1350 darab.

Erdei fenyő palló 6.0 m³. Jegyenye fenyő palló 148.0 m³. Szélmetszetlen jegyenye fenyő palló 38.8 m³.

Tölgyfa palló 83.2 m³. Vörös fenyő palló szükség szerint. Puhafa rud 11.5 m³.

Kerítési rud puhafából 50 m/m. átm. 8400 m. Kerítési rud tölgyfából 50 m/m. átm. 4000 m.

Kerítési rud tölgyfából 80 m/m. átm. 8820 m. Kerítési rud puha fából 80 m/m. átm. 4000 m.

Tölgy szálfá 32.8 m³. Puha szálfá 31.3 m³. Puha szélzka 1900 drb.

Fedő zsindey 470 m/m hosszu 288 000 drb. Fedő zsindey 600 m/m hosszu szükség szerint.

Ezen biztosított mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a m. k. államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék ajánlati minta és pályázati feltételek az alulirt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénz fizetés ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárából (Budapest Andrassy-ut 75/75. sz. alatt) 50, illetve 30 fillérvnyi áron szerezhethők meg.

A megrendelendő fák szállítása minden év február havában megkezdendő és ugyanazon és május hó végéig fejezendő be.

Az ajánlatok fölötti határozat hozatal, illetve a szállítás oda itélése az ajánlat felbontásától számított 28 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagokszállítására vonatkozó 122291/1.6 sz. általános, valamint az épület és vágott fák szállítására vonatkozó 143869/902. számú különleges feltételek értelmében eszkiözlendő, mely feltételek a pályázati határidőig alólított üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A ivenkint 1 koronás magy. okmánybéllyel ellátott ajánlatok ezen alábbi külzimmal: Ajánlat épületfák szállítása iránt

29037/902. szhoz. 1902. évi október hó 29-ikén déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségek általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénzül az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 50/0 készpénzből vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1902. évi október hó 26-iki déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő esetleg posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1902. október havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomtat nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

155938—1902. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson f. évi október hó Debreczen 27-én d. u. 2 óra Arad 30-án d. u. 2 óra Budapest, 1902. évi október hó. Az igazgatóság.

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000,000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 437 a 2000, 803 a 1000, 1528 a 500, 140 a 300, 34450 a 200, 4850 a 170, 4850 a 130, 100 a 100, 4350 a 80, 3350 a 40. Összesen:

14,459.000 korona, azaz Tizennégy millió 459.000 korona.

SZERENCSENAPTÁR. Table with columns for months (Január to Deczember) and rows of numbers. Includes a small text box below the table.

Mikor van születésnapom?

Mindenki kísérje meg szerencsésjét a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszhatja saját számát.

Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztály eredeti sorsjegyek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagy 1.50 korona egy negyed (1/4) frt 1.50 vagy 3.—korona " fél (1/2) frt 3.— " 6. " egész (1) frt 6.— " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

1. évi október hó 26-áig

hosszánk bizalommal beküldeni.

1747

FIÓKOK:

V. VÁCZI-KÖRÜT 4. MUZEUM-KÖRÜT II. ERZSÉBET-KÖRÜT 54.

TÖRÖK A. és TSA

bankháza. Budapest, VI., Teréz-körut 46/a.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

Sok és igen nagy nyereményt fizetünk ki nagybecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt kilencz millió koronánál többel.

Megrendelő levél levágandó.

T TÖRÖK A. és T-sa bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályáhozdarab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

Akorona összeg utánveendő. utalvánnyal küldöm. mellékelve bankjegyekben (bélyegekbén). A nem kívánt törlendő.

Pontos cím:

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a

Kiadóhivatal:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvetetnek a

kiadóhivatalban:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Apró hirdetésekre

szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Révész Nándor

könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sark.

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében, Andrassy-tér.

Kubina Béláné

papírkereskedésében, Hunyadi-utca.

Keppich Zsigmond

papírkereskedésében, Andrassy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né

dohánytözsdejében, Andrassy-tér.

Lészay Sándor

dohánytözsdejében, Andrassy-tér.

Kis tözsdében

Templom-utca.

Kohn László

Waggongyárban.

Hoffmann József

fűszerkereskedésében, Forray-utca.

Bauer Gyula

dohánytözsdejében, Andrassy-tér.

Kiadó lakás!

Battyányi-utca 23. számú házban egy 5 szobás lakás a szükséges mellékhelységekkel kiadó. 1766

Kezdő.

Ujabb levelemre sem kaptam választ. Ezt sem kapta meg? Legyen kegyes tehát írjon terjedelmesen azokkal a szép apró betűkkel, mert várom. Csodálkozom, hogy levelem után nem kapom meg a reám nézve igen érdekes választát. 5080

Magyar és román

nyelvet beszélő fiatal kereskedő-segéd alkalmazást nyer Terény Jenő vegyeskereskedésében Arad, Boros Béni-tér 22. szám. Ahová az ajánlatok czimzendők. 1806

Tüzmentes pénz-szekrényt

keresek megvételre. Levélbeli ajánlatokat méret és árral a kiadóhivatal „B. G.” jelige alatt továbbít.

Egy igazán uriaszony

érdeknélküli barátságát keresi egy fess fiatal technikus. A legnagyobb titoktartás biztosított. Leveleket a kiadóhivatal továbbít „Technikus” czimen. 5031

Tanulók

heti fizetéssel felvétetnek az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában és könyvkötészetében.

Telefon 137. sz.

Legjobb minőségű teljesen száraz
1. oszt., 7 láb hosszú

tölgy szőlőkaró,

1. osztályú

bükk hasáb tűzifa,

továbbá mindenféle tölgy vágott
és faragott

épületfák

a legjutányosabb árakban kaphatók

Herskovitz Jg. és fiai

1804 czégnél

Aradon, Boros Béni-tér 11. sz.

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javitást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szereleést szakszerűen és jutányosan készít 1782

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ternovai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a tauczi országút melletti raktárból. 704

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörcs, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacskok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arczbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrtakákat és az arcznak bájt és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkezdveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér. 431

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz czimzett gyógyszer-tárában M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek és Welsz gyógyszer-tárában kereskedőknél.

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlató az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmósó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmósó rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmósó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város th. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fordász 108

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Van szerencsém a t. vevő közönséget arról értesíteni, miszerint lakásomat Csermőről Aradra (Teleky-utca 24. sz.) tettem át. Együttal ajánlom a következő faanyagokat:

6 és 7 láb hosszú

száraz szőlőkarót,

kétéves száraz

cser és bükk hasáb ölfát,

valamint egyéb haszonfát is a legjutányosabb árban.

A szőlőkarókra nézve megjegyzem, hogy azok szállítását a kőrösvölgyi vasut bármely állomására, esetleg nevezett vasut mentén fekvő szőlőkbe is elvállalom. 1778

Kohn Lajos.